

SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 14 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po ulici, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne esira. — Za oznanila se plačuje od petdesetpet petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knaševih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnništva telefon št. 85.

Iz eksekutivnega odbora narodno-napredne stranke.

Pri seji dne 16. avgusta, katere se je udeležil tudi župan Ivan Hribar, je predložil pododsek načrt novega programa.

Ta načrt slove takole:

1. Narodno-napredna stranka hoče politično organizovati slovenski narod na temelju nacionalizma, demokracizma in svobodomiselnosti. Končni smoter stranke je, da pribori narodu svobodno nacionalno življenje in kulturno blagostanje na podlagi povzdige duševne izobrazbe, gospodarske osamosvojitve in socialne pravičnosti ter na podlagi absolutne enakopravnosti vseh stanov.

2. Stranka zahteva vsled tega kot temeljni postulat slovenskega naroda narodno avtonomijo, čije končni cilj bodi zedinjena Slovenija.

3. Od države zahteva stranka predvsem glede vseh slovenskih pokrajin priznanje in uveljavljanje popolne enakopravnosti slovenskega jezika v uradu in šoli, uvedbo slovenskega notranjega uradnega jezika, ustanovitev višjega deželnega sodišča v Ljubljani za vse slovenske pokrajine, enotno in samostojno organizacijo vsega slovenskega šolstva na podlagi slovenskega učnega jezika, ustanovitev slovenske univerze v Ljubljani in vseh potrebnih slovenskih strokovnih šol.

4. Smatrajoč vero za zgolj privatno zadevo in stoječ na stališču popolne verske svobode, se stranka dosledno v verska in cerkvena vprašanja ne vtika, videva pa edino od pomoč zoper nezorno zlorabo cerkve in duhovske oblasti v strogi ločitvi cerkve od države. Zlasti stranka ne pripoznava cerkvi nikake pravice do šole ter zahteva od cerkve popolnoma svobodno šolo.

5. Za vse parlamentarne in avtonomne korporacije priznava stranka

načelo splošne, enake, direkne in tajne volilne pravice na podlagi proporcionalnega volilnega sistema.

6. Stranka je za razširjenje avtonomije mest in občin sploh in za njih razbremenitev od poslov prenesenega delokroga.

7. Stranka priznava vsakemu posameznemu produktivnemu stanu pravico do posebne stanovske organizacije in dosledno videva in upošteva tudi v socialni demokraciji organizacijo posameznega stanu, tvorečega le del današnje družbe.

8. Kmetijski stan hoče stranka braniti predvsem zoper nevarnost industrializiranja po tujem kapitalu ter zahteva v to svrhu izdatnih legislativnih sredstev zoper razkosavanje kmetij, ureditev kmetijskega realnega kredita, olajšanje oziroma odpravo dedinskih in prenosnih pristojbin itd.; kot nujno potrebo smatra v interesu kmetijskega stanu pravično pogodbo z Ogrsko in take trgovske pogodbe s sosednimi državami, koristnejšo prometno tarifno politiko in sploh vse primerne naprave in naredbe v svrhu kvantitativnega in kvalitativnega izboljšanja dosedaj pasivne kmetijske produkcije, višjo strokovno naobrazbo z ustanovitvijo kmetijskih nadaljevalnih šol z gospodinjskimi tečaji in končno krepko organizacijo kmetskega producenta.

9. Stranka polaga veliko važnost na to, da se ohrani narodu krepak in svoboden trgovski stan ter obsoja predvsem temu stanu sovražno strankarsko, na obe strani pogubno združevanje kmetsko-konzumenta. Zlasti pa je potrebna trgovstvu višja splošna in strokovna izobrazba, v kar naj služijo meščanske šole trgovskega značaja in trgovska akademija. Zoper proletariziranje trgovstva po nepošteni konkurenci tujega velikega kapitala zahteva stranka zadostne zakonite odpomoci, pozdravlja pa udeleževanje in združevanje domačega kapitala v interesu osamosvojitve velike industrije, razširjevanja prometnih cest

10. Krepke pomoči je potreben tudi velevažen obrtni stan, ki hira v prvi vrsti na nedostatni strokovni in kupčijski izobrazbi, na zastarelosti produkcije in pomanjkanju kapitala. Stranka se hoče torej beriti za ustanavljanje oziroma pomnoževanje obrtno-nadaljevalnih in meščanskih šol obrtnega značaja po meri lokalnih potreb in za organizacijo umetno-obrtnega šolstva. Treba je nadalje spopolniti obrtno združništvo ter priboriti mu večji ugled in veljavo. Preskrbeti mu je cenejši in lažji kredit ter rešiti vprašanje o prepotrebni mojstrskih bolniških blagajnicah ter o preskrbi za stare dni.

11. Eden svojih glavnih stebrov videva stranka v zavednem in organizovanem uradništvu, čigar upravičeno stremljenje za izboljšanje svojega gmotnega položaja hoče vsled tega stranka z vsemi močmi podpirati.

12. Isto velja glede učiteljskega stanu, čigar gmotni položaj je tako krivičen in neveden, da je smatrati izdatno izboljšanje tega položaja za eno najvažnejših kulturnih dolžnosti vsake ljudske stranke. Roko v roki s tem izboljšanjem pa se hoče boriti stranka tudi za povišanje znanstvene in strokovne izobrazbe ljudskega učiteljstva.

13. Stranka popolnoma uvideva težavni položaj delavskega stanu zlasti onega, stoječega v službi veleindustrije in velikih prometnih podjetij ter z iskrenimi simpatijami pozdravlja samostalno socialno organizacijo tega važnega in enakopravnega stanu, želeč le, da si ohrani ta organizacija narodno podlago. Zlasti hoče stranka krepko podpirati potezanje organizovanega delavstva za omejitve ženskega in otročjega dela v tovarnah, za izdatno starostno in invaliditeto preskrbljenje vseh delavskih slojev in za brezplačnost vsega šolskega pouka.

14. V interesu prepotrebne razširjenja obzorja prostega naroda na

ter razkrivanja in izkoriščanja naravnih bogastev domačih dežel.

15. Končno stranka uvideva, da je slovensko ozemlje preveč eksponirano in naš narod premajhen, da bi zamogel s samopomočjo doseči zoper vse sovražnike zadostno zavarovano samostalnost; zategadelj hoče stranka iskati pomoči v intenzivnem kulturnem približanju in druženju z ostalimi slovenskimi narodi in v prvi vrsti s hrvaško-srbskim.

Sklenilo se je, da se po pododseku odobreni načrt tiska in med člane eksekutivnega odbora razdeli.

V prvi bodoči seji bo eksekutivni odbor razpravljal in sklepal o pododsekovem operatu.

Sklenilo se je končno, da se shod zaupnikov skliče na dan 11. oktobra 1906.

Pismo iz Hrvatske.
(Vprašanje o madžarski zastavi.)
V Zagrebu, 16. avgusta.

V zadnjem času se širijo pri nas glasovi, da nameravajo frankovci, ki so pred mesecem hoteli prepričati s svojim „Argusom“ imenovanje nove vlade denuncirajoč koalicio z jugoslovanstvom, dovesti vladu v največjo nepravilno z demonstracijo proti madžarski zastavi. Na kraljev rojstni dan, kakor tudi na dan sv. Štefana (20. t. m.) se razobeša pri nas na zajedniških uradih (na finančnem in gozdarskem ravnateljstvu, na kolo-dvorih, na upravi drž. železnice in na banski palači) poleg hrvatske tudi madžarska zastava.

To vprašanje o razobešanju madžarske zastave na teritoriju kraljevine Hrvatske in Slavonije je eno izmed najtežjih spornih vprašanj med Hrvatsko in Ogrsko.

V nagodbi iz leta leta 1868. ni

glasha stranka veliko važnost ljudske literature svobodomiselnega in popularnoznanstvenega značaja, ustanavljanje ljudskih knjižnic in prirejanje javnih predavanj ter hoče vsa taka prizadevanja najizdatneje podpirati.

Sklenilo se je, da se po pododseku odobreni načrt tiska in med člane eksekutivnega odbora razdeli.

V prvi bodoči seji bo eksekutivni odbor razpravljal in sklepal o pododsekovem operatu.

Sklenilo se je končno, da se shod zaupnikov skliče na dan 11. oktobra 1906.

Pismo iz Hrvatske.

(Vprašanje o madžarski zastavi.)

V Zagrebu, 16. avgusta.

V zadnjem času se širijo pri nas glasovi, da nameravajo frankovci, ki so pred mesecem hoteli prepričati s svojim „Argusom“ imenovanje nove vlade denuncirajoč koalicio z jugoslovanstvom, dovesti vladu v največjo nepravilno z demonstracijo proti madžarski zastavi. Na kraljev rojstni dan, kakor tudi na dan sv. Štefana (20. t. m.) se razobeša pri nas na zajedniških uradih (na finančnem in gozdarskem ravnateljstvu, na kolo-dvorih, na upravi drž. železnice in na banski palači) poleg hrvatske tudi madžarska zastava.

To vprašanje o razobešanju madžarske zastave na teritoriju kraljevine Hrvatske in Slavonije je eno izmed najtežjih spornih vprašanj med Hrvatsko in Ogrsko.

V nagodbi iz leta leta 1868. ni

najti v tem oziru nobene pozitivne odredbe.

Tam se samo določa, da se v v označenju skupnih zadev imajo rabiti združeni grbi kraljevin Ogrske, Dalmacije, Hrvatske in Slavonije. Nadalje se tudi določa, da se ima na skupnem parlamentu v Pešti za časa razprav o skupnih zadevah razobesiti poleg madžarske tudi hrvatska zastava.

Regnikolarne deputacije (12 hrvatskih in 12 madžarskih deputatov) imajo razen v finančni nagodbi razpravljati tudi o spornih državno-prav. vprašanjih. Hrvatska regnikolarna deputacija je l. 1886. predlagala, naj bi bila hrvatska zastava drž. simbol tudi na skupnih oblastvih, na hrv. zastavo bi se naj samo dal zajedniški grb, kakor se je ta zadeva rešila leta 1870. pri hrv. domobranstvu. Na to je odgovorila madžarska regnikolarna deputacija, da je v resnici samo madžarska zastava drž. simbol za vse zemlje pod krono sv. Štefana, hrvatska zastava pa je samo za avtonomne urade.

Na ponovni odgovor hrvatske deputacije je odvrnila madžarska deputacija, da se sme vse dotlej, dokler se to vprašanje zakonito ne reši in uredi, razobešati iz razloga pravičnosti na zajedniških uradih v Hrvatski obe zastavi, poleg madžarske tudi hrvatska zastava.

Pri tem je tudi ostalo. To vprašanje še torej ni rešeno zakonskim potom. Razobešanje madžarske zastave na zajedniških uradih ni zakonito, ali tudi ni protizakonito. Dejansko se danes razobešata pri slavnostnih prilikah na zajedniških uradih v Hrvatski obe zastavi, a vprašanje samo lahko končno uredi le regnikolarni deputaciji in obadva sabora s posebnim zakonom.

Za časa Khuenove vlade je bilo mnogo demonstracij proti madžarski zastavi, a često je tekla tudi kri. V madžarski zastavi je narod zrl ne samo supremacijo Madžarov, nego

LISTEK.

Lili se je vrnila.

Minil je dan, minila sta dva dneva, in jaz sem se klavern in razdejan, poln nesrečnih spominov in slabe vesti odpravil na kolodvor, svoji Lili naproti. Po glavi so mi šumele nelepe misli, in ugibal sem, kak obraz naj napravim, kadar stopi Lili predme, ali naj jo poljubim — Lili je namreč moja soproga — ali naj počakam, da stori ona, kar se ji zljubi. Po poti sem mislil še enkrat nazaj in si obnovil v duhu, kako je pravzaprav bilo res lepo zadnja dva dneva, ko sem bil prost sladkega zakonskega jarma. Pa komaj sem se malo privadil na zlato svobodo, že se mi je zopet bližal nežnorožni simbol svete nečistosti. A bilo je res prijetno te kratke urice mojega samskega stanu, ko sem užival slavo slamnatega vdovca. Dve noči sem tako junaško prepil, da so me potem cel teden bolele noge. Vsekakor lep dokaz, kako sem skakal čez ojnice!

Potegnil sem iz žepa pisemce, ki ga mi je poslala Lili prvi dan moje svobode. Namigavala mi je, da gnezdi na hiši — namreč na hiši njenega

očeta, namreč pri njej na starem domu, šla je obiskat svoje starše — da gnezdi štoklja in ima že mlade. Da je bila takrat Lili pri meni, bi ji presneto kaj žalega storil. Morda bi jo tako na ustnice vgriznil, da bi ji pritekla kri, ali bi jo pa — no, kar si že bodi! Kaj mene briga, če ima štoklja mlade, jaz sem oženjen šele tri dobre mesece, in moja vest je čista kot Alojzijeve v pratiki.

Bolela me je glava, in oči so mi bile rdeče, res nisem več ponočna ptica, in bil sem slabe volje. Saj to je gotovo, da bi se vse dobro izteklo, in Lili ne bi imela niti pojma o mojih junaških činih zadnjih dni, ali doma v kuhinji imam mlado gorenjsko kozo, ki je sicer krščena na ime svete Rozike, ki pa sicer ne maram prav nič zanjo. To je dekle, ki se nosi pokonci, drugače pa ni pri njej niti sluha o kakem dekliskem ponosu. Sedaj bo vse izblebetala moji ženki, vse moje grehe ji naštela, domače in tuje, kako sem povabil v goste tri prijatelje, kako smo noč prerokovnjačili, se drugi dan zdravili z buteljškami, vse to in še to ji bo morda povedala, da sem jo vzel pri večerji v naročje, ta kozo. No, da, ali to me edino tolaži: Imel sem se dobro!

Ko sem bil tako zatopljen v

lepo in nelepo premišljevanje, me potrkla pismonoša po rami in mi vroči brzojavko. Kaj pa to? Poslala mi jo je Lili. No, kaj je spet s štokljami, sem mislil in natihem mi je postalo prav prijetno pri srcu.

Nisem se motil. Lili ostane pri mamici še teden dni. Vesel — kot da sem zadel glavno srečko — jo krenem domov in pokličem Roziko.

Najprej sem jo prav pošteno ozmerjal, potem jo pa spodil za teden dni med gorenjske kozo.

Bil sem tedaj popolnoma sam. Dve noči sem se imel še dosti prijetno, in tretje jutro prikorakam ob zlati zarji v svoj samostan. Malo sem se začudil, ko najdem stanovanje odprto, no, bil sem truden, in svest si neomejenega svojega gospodarstva, stopim v spalnico.

Stopim v spalnico, in kar kolena so se mi zašibila. Na postelji leži moja draga Lili in gleda in zdeha.

„O, že doma!“ jo veselo pozdravim. „Hvala Bogu, presneto mi je bilo dolgčas.“ Malo se mi je jezik opotekal, zato sem vse storil bolj na kratko.

Lili molči, moja draga Lili gleda in nekaj misli.

„Kaj ti je, ti me ne pozdraviš?“ Govoril sem trdo in končnice zategoval, kot se spodobi. Še vedno Lili molči, malo je nabrala ustnice, kot bi me hotela kljubovati, njen nosek pa se je smelo junačil sredi gorečega obraza. Naredil se je že dan, ter je solnce usipalo prve žarke na posteljo.

„Bil sem pri prijatelju, saj veš, predpustom se oženi, in snoči, snoči smo se poslovili od njega“ . . .

No, da, vedel sem, da govorim neumnost. Kdo se poslavlja v avgustu od prijatelja, ki se meni predpustom oženiti! Pa izgovor je le bil, seveda ni zalegel. Zakaj Lili se je dvignila in se šegavo nasmehnila. Pomajala je z glavico. O, ta njena glavica in lasi in oči! Kako se mi je vse zazdelo krasno, grozno — krasno!

„Res, povabil nas je, no, ni bilo hudega, par steklenic, in pogovarjali smo se, pa nam je noč minila.“

Še je molčala, potem je njen glas zatrepetal:

„Pa vam je noč minila!“ Postal sem žalosten, in srce me je zapeklo. Hotel sem na vsak način dobiti lep izgovor in se opravičiti, da bom popolnoma čist pred svojo Lili.

„Saj veš, človek pade v slabo družčino, pride med razbojniko! Glej, tako sem nedolžen in ves čas sem le

nate mislil. Štel ure in dneve, nisem nisem mogel spati brez tebe . . .“

Tedaj me je zaskelilo zopet nekaj, in sicer ne brez vzroka.

Prišla je naša mlekarica, brhka Posavka, in zapela v kuhinji kot petelinček: „Dobro jutro!“ In njej se je oglasila naša Rozika, gorenjska kozo, ki sem jo bil zapodil na Gorenjsko za teden dni.

Lili je videla mojo zmedenost, moj nemir, slaba vest se mi je brala na licu.

„No, moj ljubi zvesti soprog,“ je hladno dejala Lili, „kaj pa je bilo z Roziko? Zakaj si jo postal stran?“

Meni je postalo vroče in mrzlo. „O, kako si me prevaril, kako sem se zmotila v tebi!“

In Lili je zaplakala, in tedaj je bilo z menoj pri kraju. Ženskih solz ne morem trpeti, to je moja slabost, priznam, ali da je Lili jokala zaradi mene! Premagoval sem se in poslušal, kako sta se dekleti menili o nekem Janezu, ki je pri vojaki.

„Glej, kaj takega bi si o tebi ne mislila. Ko je prišla Rozika za menoj“ — vgriznil sem se v jezik — „in mi to povedala, ji nisem verjela. Sama sem se hotela prepričati. A zdaj vidim, da je res.“

Njen jok je utihnil, samo solze

zlasti tiranstvo domače vlade na znotraj, a servilnost na zunaj.

Mržnja proti madžarski zastavi se je globoko ukoreninila v narodu. Dasi je pri volitvah zmagala trezna narodna politika, ki propoveduje sporazum z Madžari, vendar se še nisoogle kar preko noči izbrisati težke prejšnje žalitve.

Zato se je tudi govorilo, da bodo baš to situacijo izrabili frankovci ter spravili inescenirajoč sedaj protivladžarske demonstracije, v prvi vrsti v nepriklone novo vlado, v drugi vrsti pa kovali političen kapital v narodu samem proti koaliciji.

O tej zadevi so pisali vsi listi. „Hrvatska“, organ hrv. stranke prava, najmočnejše stranke v koaliciji, si je hotela pomagati na ta način, da je izjavila, da se je preje demonstriralo proti madžarski zastavi kakor proti znaku supremacije Madžarov, no, sedaj pa radi spremenjenih razmer lahko to zastavo trpimo iz „kurtoazije“. No, ta rešitev ni nikjer našla odobravanja.

Frankovo „Hrv. Pravo“ je zbog tega bilo na veliki boben in proglašalo hrv. stranko prava kot izdajico narodnih pravic.

Današnji „Pokret“, drugi organ v koaliciji, je priobčil o tem vprašanju uvodnik, v katerem poudarja, kako so frankovci dosedaj pod Klunovim režimom lepo molčali in se celo leta 1903. izražali zoper protimadžarske in protikhuenovske demonstracije. Prava njihova demonstracija so bili samo sramotni protisrbski izgedi. l. 1902. Naloga stare vlade je bila, da tepta doma svobodo ter prepereči vsak izraz narodne volje proti tiranstvu — vse to v interesu, kakor je rekel Tomašić, Madžarov, v resnici pa v interesu vsakega tujega vpliva in naj pride le-ta že iz Pešte ali z Dunaja.

Nova vlada pa ima ravno nasprotni program: Hrvatsko hoče preproditi z novimi ustavnimi reformami, da jo tako ukrepi napram vsakemu zunanjemu vposeganju. V deklaraciji hrvatskih delegatov v skupnem saboru je določeno delo naše vodilne politike: najprej delo doma, potem pa reševanje državnopravnih sporov med Hrvatsko in Ogrsko. Zato naprednjaki, ki so se izkazovali povod v prvih vrstah pri obrambi narodnih pravic, ne bodo sedaj demonstrirali proti madžarski zastavi, ker bi to moglo več škodovati konsolidaciji naših razmer in notranjemu našemu delu, kakor pa šovinističnim madžarskim pretenzijam.

Današnje „Narodne Novine“, še vedno službeno glasilo vlade, prinašajo očito inspiriran uvodnik o tem vprašanju. Odkrito in jasno prinašajo zgodovinski razvoj tega vprašanja, ob koncu pa konstatujejo, da so izobesjanje madžarske zastave ob takih prilikah priznavale vse dosedanje vlade, a dosedanj hrvatski sabori se

mu niso vedno dovolj odločno zoperstavljali. S tem mora računati vsak odgovorni političar. Vsakemu mora biti jasno, da se avtonomna vlada mora v sedanjih časih držati statusa quo.

Končno Frankovo „Hrvatsko Pravo“ prinaša danes opomin na svoje prijatelje, naj se po nikomur ne dajo zavesti na ulične demonstracije, ker bi se s tem hotelo opravičiti neuspehe novega kurza. V saboru bodo že frankovci sprožili to vprašanje, a potem še ulici vedno preostane dovolj časa, da reče svojo.

Potemtakem se kaže, da se ne prigode nikake demonstracije in da imajo prav tisti, ki so govorili, da vodstvo Frankove stranke ne bo šlo predaleč v opoziciji proti novi vladi. E — vlada je vlada, veliki radikalec dr. Frank se je vedno držal tega načela. △

Balkanska pisma.

Prihod angleškega poslanika v Belgrad. — Carinski konflikt. — Bolgari in Grki. — Makedonski Srbi.

Belgrad, 16. avgusta.

Jutri pride v Belgrad novi angleški poslanik Withead. Znamenit je ta dan v najnovejši srbski zgodovini, ker po 11. juniju 1903. l. šele sedaj more Srbija reči, da živi z vsemi državami „v prijateljskih odnosih“ — kakor se diplomatično govori —, šele sedaj so vse države prešle preko junijske revolucije in pripoznale novo stanje v Srbiji.

Zgodovina pretrganja in obnove rednih diplomatskih odnosov med Srbijo in Anglijo je znana, ali pri vsem tem ne bo odveč, ako se še enkrat o tem govori, ker je ravno vprašanje o obnovitvi normalnih odnosov z Anglijo vznemirjalo Srbijo od junijske revolucije pa do letošnje spomladi. Iz tega vprašanja so hoteli kovati protivniki novega režima svoj strankarski kapital — v kratko: to je bilo eno najvažnejših vprašanj, o katerem se je neprestano razpravljalo, kakor o oboroženju artiljerije, o posojilu itd.

Evropske velesile so takoj po 11. juniju 1903 odpoklicale iz Belgrada svoje poslanike in so pretrgale vse odnose s Srbijo. Izjemo je delala samo liberalna in republikanska Francija, ki ni hotela demonstrirati proti srbskemu narodu radi tega, ker se je on — in četudi na nasilen način — oslobodil tiranskega svojega kralja. Odpoklicanje poslanikov se je izvršilo sporazumno in istočasno. Ali ena velesila za drugo je kmalu sprevidela, da od tega diplomatskega štrajka ne bo nobenih koristi, ker Aleksandra ni bilo več mogoče oživetiti in zato so začele pošiljati odpoklicane svoje poslanike nazaj in v kratkem času je Srbija obnovila normalne diplomatske odnose z vsemi evropskimi velesilami, izvemši An-

glijo. Ta (Anglija) je ostala najdalje konsekventna in ni hotela niti slišati za Srbijo, dokler se ne pokličejo zadržniki pred sodišče in obsodijo.

Srbija težkih angleških pogojev ni hotela in ni mogla sprejeti, ker je narodna skupština takoj po 11. juniju izrekla zarotnikom svoje priznanje in pohvalo za njihov patriotičen čin in preko tega votuma se ni moglo molče preiti, da ne govorim o tem, da Srbija ni mogla svojih osvoboditeljev obsoditi!

In tako je konflikt ostal nepopravnan. Vse srbske vlade v tem času so poskušale na vse mogoče načine, da bi obnovile normalne odnose z Anglijo, ali ves ta trud je bil brezuspešen, ker je Anglija trdovratno vztrajala pri prvotnih svojih zahtevah in šele g. Nikoli Pašiću, sedanjemu ministrskemu predsedniku se je posrečilo, da je to težko vprašanje rešil — na korist Srbije.

Anglija je končno opustila svojo zahtevo, da se zarotniki kaznujejo in se je zadovoljila s tem, da je šlo v pokoj pet voditeljev zarote. Takoj, ko se je to zgodilo, je vlada Velike Britanije imenovala g. Witheada poslanikom v Belgrad, a srbska vlada je imenovala svojim poslanikom pri angleškem dvoru g. dr. Milčevića in konflikt je poravnal. Novi srbski poslanik v Londonu je že prevzel svojo službo in angleški kralj ga je — ko je izročal svoja akreditivna pisma — zelo ljubeznjivo sprejel, a jutri dospe v Belgrad novi angleški poslanik.

Srbija pridobi z obnovitvijo normalnih odnosov z Anglijo zelo mnogo. Znano je, da stoji od velikih sil edina Anglija odločno na stališču, da ostani „Balkan balkanskim narodom“, ko imajo skoraj vse druge velike sile na Balkanu neke posebne svoje interese, ki stojijo v preveč očitnem nasprotju s težnjami balkanskih narodov. Zato ima Srbija lahko lep koristi od dobrih odnosov z državo, ki ima tak program v balkanski svoji politiki in ki je razen tega tudi zelo močna!

Istina je, da Anglija ni naklonjena balkanskim narodom zato, ker jih ima rada, nego zato, ker so njeni računi taki. Pa kaj to briga Srbijo in druge balkanske narode?! Sentimentalnosti v politiki ni; v politiki ne odločujejo čustva nego računi! Računi balkanskih narodov se pa strinjajo z računi Anglije — torej je prijateljstvo ne samo mogoče nego naravno in potrebno.

Zato se Srbija lahko raduje ob obnovitvi normalnih diplomatskih odnosov z Anglijo, a s Srbijo se radujejo tudi vsi iskreni prijatelji balkanske svobode.

* * *

Sreča je velika, da je Grška od Rumunije tako daleč, da radi tega ni moglo priti do vojne med tema dvema državama radi nekih 80—100.000 ma-

kedonskih Kucovlahov. Da ni bilo geografske nemogočnosti, prišlo bi tega leta gotovo do oboroženega konflikta med Rumunijo in Grško — in sedaj med Bolgarsko in Grško!

Tudi Bolgari so se sprli z Grki radi Makedonije. Grki bi radi dobili kar celo Makedonijo, ker pravijo, da so Makedonci „Hellenes slavophonoi“ (Grki, ki slovanski govorijo — !), ker pa Makedonci sami — ki so najkompetentnejši, da sodijo o svoji narodnosti — ne marajo akceptirati te grške definicije svoje narodnosti, hočejo Grki makedonske Slovane prisiliti z orožjem v roki, da se priznajo za Grke. Potomci starih Helenov so nastopili z ognjem in mečem v Makedoniji. Upepelili so veliko število slovanskih vasi, a človeškim žrtvam grške „stare kulture“ se ne zna številila!

Popolnoma naravno je, da so balkanski Slovani — Srbi in Bolgari — postali silno ogorčeni in ta ogorčenost dobiva posebno jasnega izraza na Bolgarskem, kjer je po mestih še dovolj Grkov in ti trpijo sedaj za grehe svojih rojakov iz Grške, ki v številnih četah prestopajo čez mejo v Makedonijo, da tam morijo „Hellenes slavophonoi“ — — —!

Protigrške demonstracije na Bolgarskem so postale resne, ker tu se ne kriči samo, nego se rušijo cela grška mesta, a v mestih, kjer so Grki samo trgovci, demolirajo jim se prodajalne. To bodi „memento“ grškim šovinistom, ki se prav radi ponašajo s kulturo svojih pradedov, a ne vidijo svojega sodobnega barbarizma. Grško ponašanje s staro hellensko kulturo je močno slično nadutosti kakega aristokrata, ki preživlja svoj vek pri igralni mizi, a pri tem se ponaša z junaštvom in zaslugami svojih pradedov!

* * *

V kakih razmerah živijo makedonski Srbi, razvidi se zelo lepo iz tega-le slučaja: V Prilepu so dovolile turške oblasti, da se dva mestna olala (mahala) nazivajo srbske, kakor že postojijo mahale: bolgarska, grška, židovska itd. Srbi so vsi veseli že zato, ker jim turške oblasti sploh priznavajo njihovo narodnost. Na Turškem namreč do sedaj niso priznavali narodnosti, nego so delili prebivalstvo po verah. Ker imajo Srbi, Židje in Bolgari svoje nacionalne vere, jim je bila pripoznana tudi njihova narodnost. Srbi na Turškem svoje verske organizacije nimajo, nego so podvrženi grškemu patrijarhu v Carigradu in zato so jih turške oblasti vedno prištevale h Grkom. Sedaj se je prvič zgodilo, da turške oblasti priznavajo srbsko narodnost — in radi tega se Srbi radujejo kakor otroci — — —!

Čudna dežela je Turška in čudne so tam razmere!

* — nuškin.

Kralj Peter in ministrstvo Pašić.

Belgrad, 17. avgusta. Dejstvo, da se je kralj Peter tako nepričakovano vrnil iz toplic Ribarska Banja, dokazuje vkljub vsem vladnim zankanjem, da so nastale med kraljem in ministrskim predsednikom velike napetosti. V toplicah je kralj sprejel razne opozicijske politike, med njimi voditelja mladih radikalev Jašo Prodanovića, s katerimi se je posvetoval o carinskem konfliktu, ki grozi postati politični konflikt. Kralj je odkrito izjavil, da Pašićeva vlada ne nudi jamstva, da bi se konflikt poravnal. Pašić bi moral svojo dosedajšnjo politiko opustiti ter zavzeti odločno stališče napram zahtevam Avstro-Ogrske. Vsi trgovski krogi v deželi, ki se soglasno zavzemajo za saniranje žalostnega položaja, zahtevajo vedno glasneje, naj Pašić odstopi. Nihče pa ne misli, da se demisija izvrši takoj. Skupščina se zbere šele 13. oktobra, in tako bi Srbija zamudila najboljšo dobo za izvoz. Ministrski svet, ki se kmalu zbere pod kraljevim predsedstvom, bo določil, ali se Pašića še pooblasti za nadaljna pogajanja.

Nemiri v Makedoniji.

Belgrad, 17. avgusta. Vodja vstašev Pečanac-Devečenski in tovariši so potovali iz Niša v Belgrad, da dobe nova navodila za delovanje vstašev, ki se zbirajo na levem bregu zgornjega Vardarja.

Carigrad, 17. avgusta. Blizu Zaze v skopeljskem vilajetu so bolgarski častniki na bolgarskih tleh ubili turškega poročnika. Druga vest pa trdi, da so bolgarski vojaki prekoračili mejo, razpršili oddelek turških vojakov ter zasedli gorske vrhove.

Sofija, 17. avgusta. Grška vlada se hoče maščevati zaradi preganjanja Grkov v Bolgariji s tem, da očitno organizuje vstaške čete ter jih pošilja čez mejo.

Dogodki na Ruskem.

Vojaški puni.

Petrograd, 17. avgusta. Iz pisem, ki so jih dobili pri mornarjih v Kronštatu, je razvidno, da je organizacija za splošni punt v armadi zelo razširjena. Celo iz Harbina so dobivali vojaški pisma, ki so jih pozivala na upor. Bati se je novih puntov, ko se ladje vrnejo iz vaje po daljnem morju. Z vseh topov na ladjah so sneli zaklopnice, da so topovi nerabni.

Za osvoboditev političnih ujetnikov.

Varšava, 17. avgusta. Vlada je obvestila vse gubernatorje, da se je ustanovila nova revolucionarna organizacija v namen, da s pomočjo jet-

so se svetile v njenih očeh, in pogled ji je bil vlažen kot ujeti srni.

Jaz sem se nagnil k njej na posteljo in ji poljubil ustnice in jo poljubil globoko pod vrat.

„Lili, oprostí...“

Dvignil sem oči in ji pogledal v obraz. Bila je mirna in lepa, o tako lepa, kakor je še nisem videl nikdar. Kot bi goreli njeni lasci, kot bi sijala rožna mavrica okrog njene glave. Zopet sem jo poljubil.

„Lili, oprostí...“

Pogladila me je z roko po laseh.

„Ti porednež! Tako me ljubiš torej!“

Ko mi je Lili to očitala, sem začutil nekaj rosnega v očeh — skoro me je sram — in jaz sem skril glavo v njeno naročje. Moj Bog, kako ljubim Lili, niti sam nisem vedel, kako! Lili, nikdar več, nikdar več te ne pustim od sebe!

Bilo je že pozno v jutro, ali jaz sem postal nenadoma zelo zaspan in legel sem v posteljo k svoji Lili, svoji zakonski ženki. Pritisnila je k meni svoje tople grudi, ah, kri je zavrela v meni! In povedala mi je sladko tajnost in nato pripovedovala prelepo povest o štorklji.

Lili mi je odpustila, in jaz jo ljubim, ljubim blazno. A. D.

Osvetnik.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

„Pa v peklú ne bomo nikdar tako suhi in sežgani, kakor bo suh in sežgan prasji hrbet, ki se peče, ako ne začnete hitro zajutrkovati,“ se je oglasil Luka, ki ga je Adamovo besedičenje jezilo, ker je bilo nevarno njegovemu kuharskemu ugledu. „Če se mi ta prasji hrbet pokvari, vama tega nikdar ne odpustim.“

Lukova opazka je nekoliko pomirila Adama in je dala Bosiu priliko, da se je oglasil.

„Razžaljeni kuharji so najhujši in najnevarnejši sovražniki,“ se je smejal Bosio. „Sediva, Adam, in če mi prinese ta časti vredni kuhar kakor hrbet tistega prešička, ki je spremljal sv. Antona blaženega spomina, se ga tudi ne bom branil.“

„Tako je prav,“ se je zadovoljno smejal Luka in pri tem smehu pokazal svoje dolge ostre volčje zobe. Bosio in Adam sta si rekla, da ima Luka daljšo in ostrejšo zobe kakor navadni ljudje in obšlo ju je neko neprijetno čustvo, kakor da bi se morala bati in varovati tudi Luke.

„Manfred — natoči gospodoma vina,“ je ukazal Marko Pirin. ki se

je sploh vedel, kakor da sta gosta njegova najboljša prijatelja.

Začudena sta gledala Adam Kolovski in Bosio kot paža oblečeno Manfredo. Luka je bil grd, kakor pošast, paž je bil lep in cvetoč kakor angelj. Pirin je zapazil te poglede in smehljaje rekel:

„Kaj ne, gospoda, da je ta deček lep. Zdi se mi, da je krasnejši, kakor vsa dekleta, kar sta jih kdaj poljubila. Jaz bi ga ne dal niti za najlepšo ljubico vsega rimskega cesarstva.“

Grda, dijabolična misel je šnila Bosiu v glavo, a rekla nista ničesar, nego jedla in pila, kakor bi bila stara znanca svojega gostitelja. Videla sta, da je Pirin prijatelj vina in da pridno prazni majolico, ki je stala pred njim. Ne da bi se bila le pogledala, sta se umela in jima je bilo jasno, da ne smeta piti. Vino je bilo plemenito in močno in težko sta se premagovala a sumila sta, da ju hoče Pirin opijaniti, in ta sum jima je dal moč, da sta krotila svoje poželenje. Pirin pa se je veselo kramljuje pridno krepčal. Kmalu se mu je začel jezik zapletati, kmalu je začel jecljati in se smejeti, kakor delajo vinjeni ljudje ter ni več mogel jasno izražati svojih misli. Zaman je skušal Luka izmakniti Pirinu majolico, zaman je bilo,

da paž ni hotel slišati dvakrat in trikrat ponovljenega ukaza, naj natoči vina. Pirin je postal zgovoren, dasi ni mogel ničesar povedati, začel je izlivati vino in preobračati krožnike ter razsajati...

„Pijan, pijan kakor kak pastir,“ je šepnil Bosio prijatelju Adamu na uho, in obema se je zdelo, da jima je zdaj zmaga zagotovljena in da jima Pirin sedaj gotovo ni kos.

„Kaj pa sušljata,“ je vprašal Pirin in s težavo vstal s svojega sedeža. „Pri meni ne bosta nobenih šal zbijala.“

„Kdo pa misli na to,“ je smehljaje odgovoril Adam in porogljivo meril Pirina, ki se je moral z obema rokama držati za mizo, da ga pijanost ni vrgla na tla. „Bosio mi je samo rekel, da je bil zajutrek kraljevski.“

„Da... kraljevski... da... to je dobro,“ je jecljal Pirin in padel na svoj stol. „Za vaju še predober. Za vaju bi bile še podgane predobre... He, he... vidva sta poštenjaka... Luka, hej, Luka... kaj nama je že povedal tisti bogati Žid v Ljubljani?“

Luko je to vprašanje spravilo v vidno zadrego. Nekako zbegano se je oziral zdaj na Pirina, zdaj na njegova gosta.

„Oprostite, milostivi gospod, jaz

sploh ne poznam nobenega Žida. Jaz sem dober kristjan.“

„Samo parkrat si že zaslužil vesala, kajne. In Žida ne poznaš... tistega Žida pred ljubljanskim mostom... menda mu je bilo Aron ime, ali pa kako drugače... Sin satanov je bil tisti Žid in tvoj bratranec in poseben prijatelj viteza Kolovškega in plemiča Bosia.“

„Milostivi gospod, pomislite pred kom govorite,“ je rekel Luka, ki je bil v največji zadregi, in je hotel Pirina peljati iz sobe. Toda Pirin se mu je iztrgal iz rok.

„Pred kom govorim? Ha, pred tistima veseljakoma, ki jih bom dal jaz na svoje stroške proglasiti za svetnika. Da, svetnika morata postati, in sicer v božični noči, še letos v božični noči, ko poteče tisti rok... hm... tisti rok... kako je rekel Žid?“

„Kdaj ste pa videli tistega Žida,“ je tako mimogrede vprašal Bosio.

„Kdaj sem ga videl?... Hm... Videl sem ga, da! Kdaj sem ga že videl?“ Pirin se je na ves glas zasmejal in zopet padel na svoj stol. Glava mu je klonila na prsa, kakor bi ga prevzemal že spanec, a dvignil jo je zopet. „Kdaj sem ga že videl? Ah, da, tisto noč, ko je s svojo hišo vred zgorel, da tisto noč.“

niških uradnikov osvobodil politične kazence.

Ropi in umori.

Varšava, 17. avgusta. V Ljubavi so izbruhnili novi nemiri. V mestu vlada velik strah. „Črna zarota“ strelja tudi neoborožene, starce in ženske. Zarotniki hodijo v velikih četah po mestu, ropajo in razdirajo trgovine. Uporni vojaki istotako ropajo in morijo. Policija in oblasti so brez moči.

Manifest na narod.

V Helsingforsu izhajajoči švedski časnik je prinesel poziv na narod, ki so ga podpisali bivši poslanci dume, in sicer iz delavske skupine, nadalje poljski in židovski odbor in voditelji revolucionarjev. Manifest pravi, da je z razpustom dume imela vlada ljudske zastopnike za norce ter izzvala narod. Rusija je to novo hudo delstvo samodržstva sprejela molče. Vlada se še ponaša meneč, da bo njen čin ostal nezakazan. Toda grmenje topov iz Kronštata in Sveaborga je pokazalo, da se je veselila preneglo. Topovi so dali signal za naskok na samodržce. Narod bo puntarske vojske podpiral in vojaki mašujoči se narod. Carjev manifest z dne 30. oktobra je bil le slepilo. Narod je zaupal dumi, toda tej je manjkala avtoriteta. Duma ni mogla izpolniti niti ene ljudske zahteve. Narod sedaj vidi, da nima ničesar pričakovati, dokler imajo moč v rokah njegovih sovražniki. Sedaj ne zahteva več slabotne dume, temuč zakonodajni zbor, ki bo voljen na podlagi enake in direktne volilne pravice ter imel moč, zakone izdajati in izvesti. Zato vas pozivljamo na končni boj zoper vlado in carja, za deželo in svobodo, za narodno vlado. Pozivamo vas k splošnemu štrajku in boju, da vrzemo samodržstvo in oblasti.

Nemiri na Poljskem.

Varšava, 17. avgusta. Pri predvečerajšnjih izgredivih v Varšavi je bilo ubitih 28 policajev, 7 orožnikov, 4 vojaki in 15 civilnih oseb; ranjenih je bilo 13 policajev in nad 30 civilnih oseb. Danes so se zopet na treh raznih krajih mesta razpočile bombe ter je bilo več oseb ranjenih. Po mestu vlada splošno razburjenje. Premožnejši sloji beže na deželo. Bolnišnice so prenapolnjene. Med ranjenimi je nenavadno mnogo ženskih in otrok. — V Lodzu so bile zopet vržene tri bombe, ki so ubile mnogo oseb, med njimi tudi več kozakov. V eni noči so se izvršili požigi na petih krajih mesta.

Vojno sodišče v Kronštatu.

Petrograd, 17. avgusta. Nad prvo skupino puntarjev, ki obsega 200 oseb, med njimi 12 civilistov, se je obsodba že izrekla. Vsi so bili obsojeni na smrt. Obravnava je bila tajna in tudi odvetnikov niso pripustili, da bi obtožence zagovarjali. Smrtne obsodbe se tudi kmalu izvrše in sicer na tihem, ker se je sicer bati nemirov v armadi.

Bosia in Adama je spreletela zona in oba hkrati sta zaklicala: „Tisto noč, ko je zgorel?“

„Da, da, zgorel je. Užgala sta mu hišo dva bedaka, dva velika bedaka, da dva velikanska bedaka. Kakor bi bilo hudičevega sina sploh mogoče sežgati. Vina sem!... Čudna stvar je to bila... dva imenitna viteza, ki sta že zapadla hudiču... dva imenitna gospoda, ki sta že danes zaslužila kolo in vešala... vina sem...“

Luka je zopet pristopil k svojemu gospodarju in poskušal, ga dvigniti iz sedeža, da bi ga odpeljal iz sobe, a ker se mu to ni posrečilo se je obrnil do Bosia in Adama.

„Oprostita, plemenita gospoda, moja drznost, da vaju prosim, pustita mojega gospodarja samega. Kadar mu je vino šinilo v glavo, govori čudne in zmedene stvari...“

„Nič zato,“ je rekel Adam in je hitro stisnil Luki srebrnik v roko. „Rada bi poslušala te stvari.“

„Le poslušajta,“ se je oglašil Pirin. „Jaz Vama bom takih nabellil, da vaju bo še po smrti po ušesih trgalo.“

„Milostivi gospod, ne pozabite na svojo prisego,“ je zaklical Luka

Nasilstva revolucionarjev.

Petrograd, 17. avgusta. V pokrajinah ob Vzhodnem morju so izdali revolucionarji poziv, da bo vsak kaznovan s smrtjo, kdor ne izpolni njihovih ukazov. In res je že bilo več oseb umorjenih, ki se niso brigale za ukaze revolucionarjev.

Bolgari proti Grkom.

Carigrad, 17. avgusta. Turška vlada je glede izgrediv v Anhijalosu poslala svojim poslanikom nenavadno strogo pisano okrožnico, da jo izroče velesilam. V okrožnici odločno protestuje proti barbarskemu početju bolgarskih čet ter izjavlja, da ne more ostati več mirna napram tolikim nasilstvom. — Vsled posredovanja patrijarhata je turški minister notranjih zadev naročil vsem obmejnim oblastim, naj sprejemajo grške begune iz Bolgarije ter jim po možnosti pomagajo. Obenem je patrijarhat izročil poslanistvom velesil napovedano protestno noto.

Nemška panama.

Berolin, 17. avgusta. Kako daleč navzgor segajo škandali v kolonijah uradih, dokazuje to, da oblasti ne postopajo proti očitnim krivcem, temuč iščejo pred vsem osebe, ki so izdale skandale javnosti. Tako je obtožilo državno pravdnštvo bivšega kolonijanskega ravnatelja dr. Stübela in tajnega legacijskega svetnika pl. Königa zaradi kršenja uradne tajnosti, ker sta povedala poslancu Erzbergerju, kake stvari se gode v kolonijah uradih. Justično ministrstvo je takoj odredilo hišno preiskavo pri imenovanem poslancu ter so mu pobrali vse spise, s katerimi je hotel zaradi škandalov interpelirati v zbornici.

Angleška zmanjšuje vojsko.

London, 17. avgusta. Razen napovedanega znižanja vojnega proračuna so sklenjene še druge važne spremembe v armadi. Že pri letošnjih jesenskih manevri hoče vojna uprava zelo varčevati ter izvesti le najpotrebnejše. Opusti se tudi več vojaških vzgojevališč.

Glasovi iz Idrije.

Osvald se ni nadejal, da bo imela ljudska hranilnica v 4 letih toliko prometa in toliko dobička kot redko katera hranilnica. Mi pa pravimo, da je promet kaj lahko napraviti, ako se posojuje kar tjavendan, samo da se pridobi novega volilca, pa če je posestvo vredno posojene vsote ali ne. Zato je pa tudi v ljudski hranilnici naložen denar tako malo na varnem, kakor pri redko kateri hranilnici — in če bo enkrat zaropotalo, bo imel g. Osvald pri tem gotovo precej „zaslug“.

— O „klerikalnih“ dijakih piše „Slovenec“, da niso plesali na harmonike. Že mogoče, da še harmonike niso mogli dobiti, zato so pa tembolj trpela njih pljuča in grlo, kajti vpili in rjuli so celo noč tako, da se je vsa soseska zgražala in so

z glasom, ki je razodeval največji strah.

„Kdo je prisegel? Jaz sem prisegel? Nikoli. Vina sem! Manfreda, ljubica moja, toči vina in zaničuj temu goste... Ah da, prisegel sem tistemu staremu židovskemu čarovniku, da bom izkoristil svojo podobnost z nekim strahopetnim kranjskim vitezom... kako se že piše?... Zlatopoljec... da, Zlatopoljec... Izkoristil podobnost, da bom plačil dva Aronova dolžnika, dva strahopetca. Naj vzame zlodej to prisego in to podobnost. Kaj mi mar. Če mi je žid na to podobnost in na to prisego posodil denarja, naj sam gleda, kako pride do plačila... Meni nič mar... Jaz sem Marko plem. Pirin, grajščak na Krasu in v Istri in moj meč zaostuje, da uženem vse svoje sovražnike. Kje pa? Ali se hoče kdo z menoj meriti?“

Pirin je metal krvave poglede okrog sebe, vstajal s sedeža in padal nazaj, dokler naposled ni zdrknul s stola in brez zavesti obležal na tleh.

„Zdaj lahko greva,“ je menil Adam in ozriši se še enkrat z neomejenim zaničevanjem na Pirina, zapustil z Bosiom sobo. (Dalje prih.)

ljudje mislili, da je pri Didiču nastanjena — menažerija.

— „Naše stranke so v odboru 3 virilisti“ pravi „Slovenec“. Kaj, gospod Didič, ali tudi Vas „Slovenec“ šteje med klerikalce. Pa ste se vedno branili tega imena.

Zahvala.

Dne 12. avgusta t. l. se je ob mnogobrojni udeležbi slovenskega naroda odkril v Postojni pesniku in glasbeniku Miroslavu Vilharju veličasten spomenik. Tudi popoldanska ljudska slavnost je v vsakem oziru uspeła kar najsijajneje.

Podpisani odbor si šteje v prijetno dolžnost, da izreka vsem onim, ki so z izdatnimi prispevki ali na drugačin pripomogli, da se je mogel postaviti v tem kratkem času M. Vilharjev spomenik, najrčnejšo zahvalo. Osobito se zahvaljujemo damskemu veselichenemu odseku, kateremu je načelovala preblagorodna gospa županova Marija Pikel, za obilni trud in vsestransko vzorno vodstvo priprav za ljudsko veselico; blag. gospodu prof. dr. Jos. Tomišku za slavnostni govor; vsem p. n. društvom, ki so udeležila slavnosti; vsem darovalcem krasnih vencev; slav. pev. društvu „Postojna“ in vsem drugim pevskim društvom, ki so pod spretnim vodstvom gosp. kapelnika Lorenca Kubište precizno proizvajala slavnostno kantato; godbenemu društvu postojnskemu, ki je prepustilo odboru za ta dan brezplačno svojo društveno godbo; vsem p. n. zaupnikom po raznih krajih, ki so odbor z nasveti in dejanji podpirali; „Trgovsko-izobraževalnemu društvu“ v Trstu; uredništvom časopisov, osobito „Sloven. Naroda“, „Edinosti“ in „Notranjca“; sl. telov. društvu „Sokol“ v Postojni, kakor tudi gg. rediteljem za vzdrževanje reda pri slavnosti in popoldanski veselici; sl. trškemu oskrbništvu, ki je postavilo slavoloke in mlaje; slavni janski uprav. komisiji, ki je drage volje znatno znižala vstopnino v jamo za slavnostne udeležnike, in ki je brezplačno prepustila odboru žico, žarnice in obločnice za električno luč; blag. g. veleposestniku in veletržcu Frančišku Jurca, za brezplačno prepustitev potrebnega lesa in svrhu oprave veselichenega prostora; blag. g. hotelirju Alojziju Burger za brezplačno prepustitev travnika, kjer se je vršila ljudska veselica; blag. gosp. trgovcu Antonu Ditrich, ki je posodil za ljudsko slavnost potrebnih steklenic in kozarcev in potrebnih predmetov za upeljavo električne razsvetljave; blag. gospe Jerici Dekleva in vsem drugim cenjenim damam in gospodom, ki so odboru podarili mnogovrstnih cvetic; vsem p. n. darovalcem dobitkov in vsem cenjenim tvrdkam, ki so z izdatnim znižanjem cen svojih izdelkov pripomogle, da je ljudska veselica v gmotnem oziru povoljno uspeła, posebno tvrdki Teodor Fröhlich na Vrhniki za podarjeno pivo; končno vsem drugim, ki so na katerikoli način pripomogli, da je slavnost tako sijajno uspeła.

Odbor za M. Vilharjev spomenik v Postojni, 15. avgusta 1906.

Jos. Lavrenčič, Ant. Dietz, predsednik. tajnik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. avgusta.

— „Mir“ in „Slovenec“. Tudi danes došla številka „Mira“ je nadvse zanimiva. Na uvodnem mestu prinaša članek „Celovški intermezzo ni še končan“, na drugem mestu članek „Celovške spletke in ljubljanske blodnje“. Pod obema člankoma je podpisan monsieur V. Podgorc. Članek odgovarja energično in rezko na različne „Slovenčeve“ napade na koroške Slovence. Dr. Brejce je objavil v „Miru“ obširno izjavo z ozirom na boj po vojskinem pravu, ki mu ga je napovedal „Slovenec“. V tej izjavi pravi: „Slovenec“ je o neresnicah, ki jih o meni piše, sam prepričan, toda imeti hoče za celovške resolucije žrtev — mojo glavo. Dam mu jo pod nož! Samo p. n. mora priti — pred celovške porotnike! Imenujem namreč s tem z namenom, da me toži, tistega, ki pri „Slovenec“ sedaj opravlja rabeljski posel nad koroškimi Slovenci, glede neresnic, ki jih je v tej borbi zoper mene napisal, grdega lažnika in obrekovalca in ga pozivljamo, da me toži in takodá priliko, pred sodno javnostjo resnici pomagati do zmage. Drugega sredstva nimam, da se obranim nečuvnega sum-

ničenja in obrekovanja, kajti pojasnila v „Miru“ „Slovenec“ zamolčuje ali zavija, popravkov od mene ne sprejema, urednik njegov, dr. Žitnik, uživa poslaniško imuniteto, pisec sam pa se previdno skriva za brezimnostjo! Celovških nemških porotnikov se menda ne boste zbal; to je forum, pred kojim jaz nimam nobenega pardona pričakovati. Če Vas torej z vsorešnostjo na sodbo kličem pred ta forum, lahko iz tega sklepate, kako mirna in čista mora biti moja vest! — Tudi nekatere „Mirove“ notice so vezanimive. Tako piše „Mir“ pod naslovom: „Calumniari audacter“: „Slovenec“ je v svoji prvi razburjenosti nad našimi sklepi obdolžil odbor našega političnega društva, kakor da je ta zakrivil slovenski poraz v volilnem odseku. Trdil je, da pozna kranjske državne poslance, ki so vodstvu v Celovec pisali po podatke radi volilne reforme, pa niti odgovora dobili niso. Na naš poziv, kdo so tisti poslanci, se je oglašil edini dr. Žitnik, klavirno trdeč, da je dr. Brejcu pisal po razne podatke. Že v zadnjem „Miru“ smo dokazali, da je tudi ta pisal samo enkrat po podatke, in sicer 12. marca 1905 po podatke o koroških sodnih razmerah, da bi o njih govoril v budgetnem odseku. Dr. Brejce je „Slovenec“ poslal pravilno sestavljen popravek, toda „Slovenec“, ki ga štiti poslanska imuniteta dr. Žitnika, **popravka ni objavil**, temuč mesto tega trdi novo neresnico, češ, da je dr. Žitnik že želel od njega (dr. Brejca) podatkov v pismu, v katerem mu je pisal radi nekega krojača, ki je hotel v krojaški tečaj na Dunaj“. Kakor rečeno, je tudi ta trditev neresnična. Do dr. Brejca se je obrnil neki krojaški pomočnik, Kranjec, s prošnjo, da bi mu pomagal v neki krojaški kurz na Dunaju. Dr. Brejce je radovoljno sestavil zadevno prošnjo in jo poslal dr. Žitniku kot članu obrtnega odseka, da jo na pristojnem mestu podpira. Čez nekaj tednov dobi dr. Žitnik od ministrstva vprašanje, kje se sedaj nahaja tisti krojaški pomočnik? In to vprašanje je dr. Žitnik sporočil dr. Brejcu, ki je takoj dal poizvedovati, in ko je tedanje bivališče pomočnikovo dognal, to dr. Žitniku sporočil. Dr. Žitnik je tedaj res pisal dr. Brejcu po podatke, toda za podatke — o krojačevem bivališču! In te podatke je tudi dobil. Dr. Žitnik pa odločno preveča zahteva od naše bistroumnosti, če na pismo za naznanilo krojačevega bivališča pričakuje podatkov — o volilni reformi. — Dalje piše „Mir“: „Podatkov niso imeli!“ Na shodu zaupnikov je dr. Brejce dokazal, da je z g. dr. Plojem kot zaupnikom „Slovenske zveze“ stal v nepretrgani korespondenci radi volilne reforme ter da mu je postregel z vsem potrebnim gradivom za utemeljevanje naših zahtev. Pa tudi drugi slovenski poslanci so bili dosti informirani, kajti odbor našega političnega društva je izdelal poseben tiskan „promemoria“ v tej zadevi s potrebnimi zemljevidi in ga po dr. Ploju dal razdeliti med slovenske in druge slovanske poslance. Kdor se je hotel informirati in za nas kaj storiti, je imel tedaj dosti prilike. Če promemoria komu morda ni zadostoval, pisal naj bi bil po pojasnila. Toda nihče ni terjal kakih nadaljnjih podatkov. — „Dr. Ploj — referent „Slovenske zveze“ za Koroško. „Slovenec“ piše: „Slovenska zveza“ si je razdelila referate in dr. Ploj je celo na željo koroških Slovencev sprejel referat o koroških zadevah. Saj dr. Brejce ne bi privoščil nobenemu kranjskemu poslancu „Slovenske ljudske stranke“, da bi se ponašal z uspehom, da je Korošcem pridobil drugi mandat! Po želji koroških voditeljev je bil torej dr. Ploj v tej zadevi zastopnik „Slovenske zveze“. — Tako piše „Slovenec“, vkljub temu, da smo v „Miru“ že nasprotno dokazali. „Slovenec“ postopa pač tudi tukaj po načelih vojskinega prava, po kojih so dovoljena tudi nepoštena sredstva. Pojasnimo torej stvar ne za „Slovenca“, ampak za tiste, ki so še v stanu ločiti resnico od zavijanja in

žele, izvedeti resnico. Kakor znano, je ministrski predsednik Gautsch v seji državnega zbora dne 28. novembra 1905 v splošno senzacijo razvil novi vladni program, kojega prva in glavna točka je bila volilna reforma. Že 30. novembra 1905 pa je g. dvorni svetnik dr. Ploj pisal dr. Brejcu sledeče pismo: „Velečastiti gospod doktor! Naš klub se bavi z vprašanjem, kako da se morejo pri uvedbi splošne in enake (volilne) pravice v slovenskih pokrajinah sestaviti volilni okraji. Izvolil se je poseben odsek, ki se bavi s tem vprašanjem in more izdelati konkretne predloge. Jaz sem prevzel „Koroško“. Na podlagi izdelanih predlogov bo klub začel pogajanja z vlado. Prosim Vas torej, da mi priskrbite potreben material in naznanite zahteve koroških Slovencev. Stvar je zelo važna in tudi nujna. Kakor Vam je znano, so namestniki in deželni predsedniki dobili nalogo, v kratkem poročati o sestavi novih volilnih okrajev in bodo pri tem delu gotovo delali na to, da se nemška posest kolikor mogoče ohrani. Treba je torej energične protiakcije. Prisrčen pozdrav. Vam vdani dr. Ploj.“ Datum tega pisma in vsebina pač dosti jasno kaže, da je gospod dr. Ploj referat za Koroško prevzel brez vednosti, ne pa celo na željo „koroških voditeljev“. Kdor nazvali temu more kaj drugega trditi, naj objavi svoje dokaze. — „Dr. Gessman kot prič.“ Velikanski kapital si je mislil kovati „Slovenec“ iz pisma dr. Gessmana, katero je priobčil v četrtek, dne 9. avgusta. Ali vkljub njegovi nezmožljivosti mu sreča vendar ni bila mila, kajti ravno to pismo je najsijajnejši dokaz, da se je „Slovenec“ zopet zlagal. Evo dokaza: Javnost je izvedela za ta dr. Gessmanov izrek po „Slovenskem Narodu“ z dne 4. avgusta. „Slovenec“ z dne 9. avgusta priobčuje dr. Gessmanovo pismo kot odgovor na „Narodovo“ očitanje ter pravi: „Dr. Žitnik je pisal takoj dr. Gessmanu, naj pojasni, kaj je na tem. Dr. Gessman mu je odpisal nato sledeče pismo, ki ga moramo zaradi njegove značilne jasnosti priobčiti doslovno. Pismo se glasi: „Grado, 6. avgusta 1906. Euer Hochwürden! Sehr geehrter Herr Kollege! Zunächst entschuldigen Sie, dass ich erst heute Ihr werthes Schreiben v. 31. Juli (!) zu beantworten in die Lage komme, nachdem dasselbe erst auf weiten Umwegen hierher an meine Adresse gelangte. Und nun zu der in Ihrem Briefe besprochenen Angelegenheit der Mandats-Einteilung in Kärnten...“ Kakor je razvidno iz zgoraj podčrtanih datumov, je dr. Žitnik pisal že **elih pet dni prej, dne 31. julija, dr. Gessmanu v zadevi, katero je „Slovenski Narod“ priobčil šele 4. avgusta**. Iz dr. Gessmanovega pisma je razvidno, da je dr. Žitnik pisal **samo to pismo, ne pa morda še kako drugo po 4. avgustu!** Dr. Žitniku in z njim „Slovenec“ je bila ta izjava dr. Gessmanova torej **znana že prej, predno je prišla v javnost, predno jo je priobčil „Slovenski Narod“!** Naj nam torej pojasni vsevedni in nezmožljivi „Slovenec“, kako je vendar to mogoče, da se je dr. Žitnik **pet dni prej** obrnil na dr. Gessmana, predno je vedel, kaj se bo **pet dni pozneje** čitalo v „Slovenskem Narodu“. Torej je laž, da se je dr. Žitnik obrnil takoj po poročilu v „Narodu“ na dr. Gessmana, ampak obrnil se je že pet dni pred objavo v „Narodu“.

— **Izredni občni zbor pol. društva „Naprejš“ v Celju.** Slovensko pol. društvo „Naprejš“ v Celju je imelo v četrtek, 16. t. m., izreden občni zbor, na katerem se je razpravljalo zgolj o volilni reformi. Vsi govorniki so se z ogorčenjem izjavili proti nameravani volilni reformi, ki hoče zadati naravnost smrtni udarec obmejnim Slovincem, ter z vso odločnostjo izrekli, da se poslanci v državnem zboru niso ravnali po navodilih, ki jih jim je dal ves Spodnji Štajer in da se niso zmenili za kategorične zahteve volilcev glede volilne reforme. Zborovalci so sklenili, naj se pozovejo Celjani, da se v čim največjem številu udeleže

javnega političnega shoda dve 23. t. m. v Mariboru, kjer naj jasno in odločno povedo svoje mnenje, energično protestujejo proti postopanju poslancev, ki se smatrajo za suverene nad svojim ljudstvom, ter s primerno odločnostjo zahtevajo, naj štajerski slovenski poslanci izstopijo iz „Slovanske zveze“, ako bi le-ta ne hotela z vso energijo zastopati vseslovenskih zahtev. Po triurni, živahni razpravi je zbor sprejel te-le resolucije: „Zborovalci, zbrani na izrednem običnem zboru pol. društva „Naprej“ dne 16. t. m. v „Narodnem domu“ v Celju, izražajo svojo nezadovoljnost z uspehi poslancev glede volilne reforme za nas štajerske in koroške Slovence in odločno protestujejo proti temu, da bi se uzakonila vladna predloga o volilni reformi v obliki, ki se ji je dala v volilnem odseku. Zborovalci zahtevajo: 1. za Koroško dva zanesljiva slovenska mandata; 2. za Spodnje Štajersko pa: a) da se zopet priklopijo slov. volilnemu okraju obmejne občine radgonskega in emureškega okraja, kakor je to bilo v prvotnem vladnem načrtu; b) da se ustvari en slovenski mestnotrški mandat za Spodnje Štajersko in c) da se črta tretji nemški mestni mandat. Od slovenskih poslancev zahtevamo, da zastopajo koristi slovenskega naroda v poslanski zbornici z večjo energijo kakor dosedaj v volilnem odseku, če treba, z obstrukcijo.“

— **„Italijanski kompromis“.** „Edinost“ nadaljuje začeto serijo o tem kompromisu tako-le: Gospod dr. Ivan Šusteršič je priobčil pod goranjim naslovom v „Slovenca“ od 8. avgusta t. l. članek, v katerem brani in celo hvali z Italijani sklenjeni kompromis. Rekli smo že, da ta izvajanja dr. Šusteršiča ne smemo pustiti brez odgovora, in sicer v prvo zato ne, ker ta izvajanja niso stvarno utemeljena, v drugo pa zato ne, ker ne moremo dopuščati dr. Šusteršičeve interpretacije našega dosedanjega navideznega mirovanja. Dr. Šusteršič se sklicuje na soglasnost sklepa „Slovanske zveze“ in posebno še na navzočnost primorskih poslancev dr. D. Trinajstiča, dr. Gregorčiča in prof. Spinciča, katera dva poslednja da sta kompromis izrečno priporočala. Dr. Šusteršič se sklicuje na navzočnost dr. Trinajstiča. Po našem mnenju pa ta argument nikakor ne podpira trditve dr. Šusteršiča, ker — v kolikor smo mi informirani — je bila stvar, ko je imenovani poslanec prišel na Dunaj — **principialno dovršena** in niti misliti ni bilo več na kako spremembo. Italijanski kompromis je delo vlade, poslanca Kramača, Italijanov in „Slovanske zveze“, ali resničneje rečeno: nje predsednika dr. Ivana Šusteršiča, kar izhaja iz dejstva, da ta gospod v svojem članku izrečno prevzema „z mirno vestjo“ in „prešinjeno od potrebe in koristi tega kompromisa“ vso odgovornost za ta klubov sklep, kakor tudi za vso kompromisno akcijo, „pri koji je on od vsega početka aktivno sodeloval.“ Dr. Šusteršič se sklicuje nadalje na zadovoljnost primorskih Slovanov, katera da izhaja iz mirovanja istih. Naj se dr. Šusteršič ne prenaž! Nam se zdi, da je on ali velik optimist, ali pa da so njegove informacije jako pomanjkljive. Na vsak način si on krivo tolmači to primorsko mirovanje, — ki je najlepši dokaz takta, discipline in tiste premišljenosti, ki se nikdar ne prenaži. Nasprotno: resnica je, da je v Trstu, ko se je doznalo o dogovorjenem kompromisu, zavladalo **skrajno ogorčenje** — toliko, da se je odbor političnega društva „Edinost“ čutil prisiljenega, da je razne parlamentarne faktorje — in posebno dr. Šusteršiča — brzojavno obvestil, da se ta kompromis smatra tu kakor **izdajstvo na slovenski stvari!** In slično kakor v Istri; kajti tam je — kakor vemo iz najboljšega vira — vest o kom-

načju, toliko med širšimi narodnimi vrstami, kolikor tudi v voditeljskih krogih! Tudi na dr. Šusteršiču se usresničuje znana kastavska: što se babi htelo, to se babi snilo. Ali ne — dr. Šusteršič ni tako najiven, ampak je hotel pretvezno našo zadovoljnost z italijanskim kompromisom spretno izkoristiti v svojo obrambo pred koroškimi napadi. Nu, v kolikor se tiče po dr. Šusteršiču zatrjevane ugodnosti italijanskega kompromisa za primorske Slovence, in se posebno, kar se tiče tozadavnega dokazovanja gosp. doktorja — o tem prihodnjič!

— **Protivseslovensko stališče Šusteršičeve stranke.** „Mir“ je v svoji polemiki s „Slovenca“ med drugimi tudi naglašal, da bi se morala klerikalna stranka, ako hoče biti slovenska, v prvi vrsti ozirati na želje, potrebe in zahteve zlasti obmejnih Slovencev in po tem uravnati svoje politično postopanje. „Mirove“ besede so bile gotovo stvarne, mirne in dejanskim razmeram odgovarjajoče in zato vredne tudi vsega vpoštovanja. A kakšen odgovor je dal „Slovenec“ „Miru“? Navajamo tu doslovno „Slovenčev“ odgovor, ki slove takole: „Da bi koroški voditelji nam predpisavali v kranjskih zadevah, to je gorostasno, neumno, predrzno! Naši poslanci so sprejeli vsako njih željo in so jo podpirali. Da bi pa sprejemali od njih predpise za Kranjsko, to se ne bo nikdar zgodilo!“ Z ozirom na ta „Slovenčev“ odgovor pripominja „Domovina“ prav umestno tole: „Mi konstatiramo, da se je postavil organ slovenske ljudske stranke na Kranjskem s temi besedami **na dosledno provincialno, torej na protivseslovensko stališče**, konstatiramo, da je torej edino strankarski humbug prirejanje **vseslovenskih katoliških shodov**, konstatiramo končno, koliko se bo smelo v konkretnem slučaju zahteve po avtonomiji ali združeni Sloveniji računati na odkrito in ne hinavsko pomoč kranjske slovenske ljudske stranke in nje „resnicoljubnega“ organa „Slovenca“.

— **Spregledujemo.** Naš list je že opetovano dokazal, da ni pod božjim solncem podlejših duš in brezstidnejših kreatur, kakor so kranjski klerikalci, ki odkladajo svoje duševne odpadke v kloaki škofovega „Slovenca“. Ker smo proti tem izvržkom Slovenstva vselej nastopali z vso odločnostjo in neizprosno, se je nam v krogih izven kranjskih Slovencev čisto očitalo, da smo preveč brezobzirni napram klerikalcem in da rabimo v boju proti njim in njihovemu glasilu „Slovenca“ preostro in pretežno orožje. Na takšna očitanja smo ponajveč molčali, ker smo vedeli, da ljudje, ki so tako govorili, ne poznajo izprijene in moralno docela propale bande, ki tvori kranjsko klerikalno stranko, katere glasilu je najbolj lopovski list, kar jih nosi zemlja, „Slovenec“. No, sedaj so jeli tudi izvenkranjski Slovenci spregledovati, padla jim je mrena z oči, da so po dolgem času vendar enkrat zazrli naše klerikalce in njihove kolovodje v pravi luči in v vsi njihovi ostudni nagoti. Korošcem so se najprvo odprle oči, da so spoznali, kakšni pošteni ljudje, zbrani okrog „Slovenca“. No, sedaj se je jelo dani tudi na Štajerskem, in ako bo šlo tako naprej, bodo kranjski črni brezdomovinci v kratkem razkrinkani pred vso pošteno slovensko javnostjo. Celjska „Domovina“ se je v svoji zadnji številki toliko ohrabrila, da je odkrito in pošteno povedala o „Slovenca“ svoje mnenje. Med drugim piše: „Toliko obrekovanja, toliko hinavskega zavijanja, toliko laži že dolgo ni bilo čitati v nobenem časopisu. kakor v „Slovenca“ ... gospodje okrog „Slovenca“ so lažniki, katerim se ima pljuniti v obraz, osobito, ker so zastopniki tistega stanu, ki mu mora biti resnica nad vse... „Slovenec“ je zopet učinil častnikarsko lopovstvo najpoglejše vrste, da je nesramno, brezstidno legal, samo

da bi vzbudil v onih, ki ne čitajo „Domovine“, o njej napačno sodbo. Saj to je bil vedno njegov namen, osobito za časa sedanjega urednika, vedno je šuntal in hujskal, vedno je imel na razpolago dovolj obrekovanj in laži, samo da podkoplje sebi neljube osebe.“ To je poštena in pravična sodba o kranjskih klerikalcih in o njihovem glasilu „Slovenca“, sodba, katere se dosedaj ni upal izreči še noben izvenkranjski list. Torej se vendarle že tudi zunaj Kranjske jasni in dani, da so jeli uvidevati, kam bi Slovenci zajadrali, ako bi v slovenski politiki obdržali edino merodajno in odločilno besedo naši kranjski klerikalci in podle kreature, ki se zbirajo okrog škofovega lista „Slovenca“!

— **Pravda z „Učiteljskim Tovarišem“.** Uredniki „Tovarišev“ so nam posvetili dolg odgovor. Pisan je mogočno in bobneče kar se da in s tisto trivialno frazeologijo, ki karakteriziruje „Tovariša“. Polemizirati pa ni o čem. Ob sebi je umevno, da trdi ravno nasprotje tega, kar smo mi trdili. Česa drugega ni nihče pričakoval in da je klikica, ki ima učiteljsko organizacijo in „Tovariša“ v rokah — kar ji na zdravju nič ne škoduje, četudi učiteljstvu malo koristi — zabelila svojo trakuljasto repliko z izdatnimi grobostmi in napadi, je tudi naravno. Možje, ki vodijo „Tovariša“ se zavedajo, da so z napadom, ki je povzročil to polemiko, storili nekaj absolutno nedopustnega in hite zljaj učiteljstvu dokazati, kako so energični in neustrašni, da so najboljši zagovorniki učiteljstva ter vredni, da jim ostane vodstvo. Priznamo, da so vporabili vse, kar se da vporabiti, od temeljitega fruktificiranja v povečanje učiteljske veljave narejenih komplimentov do uničujoče prepričevalnega dokaza, da se okrajni šolski nadzorniki sebi v korist v uradnih poročilih na deželni šolski svet — lažejo. In kadar zmanjka argumentov, pada — cepec. Le to je smola, da nikdar ne zadene. Ker stoji zdaj trditve proti trditvi, bi bila v bistvu cele zadeve vsaka beseda odveč, vsako polemiziranje brezplodno in nam ne preostaja drugega, kakor da prepustimo sodbo slovenski javnosti. Pač pa je treba izpregovoriti besedo o stvari, ki je „Tovariš“ absolutno neče umeti. „Tovariš“ se je postavil na stališče, da morajo narodnonapredna stranka, dr. Tavčar in naš list mirno prenesti in požreti vsak napad, če je še tako brezmišeln, krivičen in iz trte izvit. Vsak napad se proglašajo za svobodno kritiko. „Tovarišev“ članek, ki je povzročil vso polemiko, je bil grd, škandalozen napad. Sedeli smo v miru in v prijaznosti pri mizi, sami prijatelji in zavezniki, a vstal je „Tovariš“ ter brez vzroka začel deliti svojim najboljšim prijateljem — zausnice, na veliko veselje vseh nasprotnikov in na veliko škodo soglasju in prijateljstvu cele družbe. Tako in nič drugače je bilo s „Tovariševim“ napadom, ki je razveljal polemiko. Kdor nosi barve kake stranke, jih mora tudi respektirati. Tako je po vsem svetu. Stranka je armada, ki vodi boj z različnimi sovražniki. Kdor v armadi strelja v lastne vrste, zapade nagli sodbi. In to je storil „Tovariš“ — streljal je v lastne vrste. To je dejstvo, ki se ne da utajiti in ne zaviti. Narodnonapredna stranka je svobodna združitev, a prav ker ne pozna osebne avtoritete, morajo njeni člani brezpogojno respektirati avtoriteto večine in se ji brezpogojno pokoriti ali pa izstopiti iz stranke. Če je kdo nezadovoljen s stranko ali s posamičnimi člani, če ima kake želje in pritožbe, ima pristojen forum, kjer lahko piše kar hoče in kjer potem večina odloči. Ta forum je izvrševalni odbor, v katerem sede tudi zastopniki učiteljstva. Zavratnost in felonija pa je, če sede oficijalni pooblaščenca učiteljstva v izvrševalnem odboru — v „Tovarišu“ pa streljajo na stranko. Pomisliti je pri tem, da „Tovariš“ ni za-

seben, ni odvisen list, nego da nosi na svojem čelu oficijalno imenovanje „glasilo jugoslovenskega učiteljstva“, da govori ta list v imenu vsega v „Zavezi učiteljskih društev“ združenih učiteljev. To se mora uvaževati, če se hoče pravilno oceniti „Tovarišev“ napad na stranko in na dr. Tavčarja kot vodilnega člana stranke in zato je ali več kot naiynost, ali več kot zvičajnost, če opravičuje „Tovariš“ svoje streljanje v lastne vrste — svobodo kritike. Če bi to pripoznali, bi s tem pripoznali anarhijo. — Očita se nam, da smo v svojem odgovoru na „Tovarišev“ napad preveč generalizirali. Opozarjamo v tem oziru na razvoj polemike. Ko je izšel napad v „Tovarišu“, nismo takoj nanj reagirali. Čakali smo skoro 14 dni, čakali, da bo ali „Tovariš“ sam popravil, kar je zagrešil, ali da se bodo učitelji proti „Tovarišu“ oglasili. Ne enega ne drugega nismo čakali. Ne en učitelj se ni oglasil proti „Tovarišu“ v teh dneh čakanja. — Ko je bilo že prepozno, smo pač dobili več izjav, ki so jako neprijazne „Tovarišu“ — nasprotno pa se je „Tovariš“ še hvalil, da je dobil mnogo pritrjevalnih izjav. Kako naj bi spričo temu in spričo dejstvu, da je „Tovariš“ oficijalno glasilo jugoslovenskega učiteljstva, ne generalizirali, nam je res neumljivo. — Končno moramo zavrniti še sramotno očitanje, daje na naš odgovor na „Tovarišev“ zavratni napad vplivala — ustanovitev učiteljske tiskarne, v katero se je preselil „Tovariš“. To je naravnost infamija. Ko bi bili mi hoteli prepričati ustanovitev učiteljske tiskarne bi bili to lahko igraje storili, a niti prsta ni nihče ganil, samo pomilovali smo učiteljstvo, da postopa tako brezimno in bogato preplačuje slabo urejeno tiskarsko podjetje, ki ne bo nikdar neslo niti tistih remuneracij, ki jih nekateri pričakujejo. Ko bi hoteli, bi učiteljsko tiskarno lahko danes pogнали v zrak, saj vemo, kje in kako se je dobila kupnina, ali nam ni nič na tem, ker je nam čisto vseeno, naj je ta za vsako konkurenco popolnoma nesposobna tiskarna v rokah vdove Klein ali v rokah nekaterih učiteljev. Z očitanjem umazanih nagibov naj nam pač nikar ne prihaja nihče, najmanj klikica, ki je zbrana okrog „Tovariša“ in katere je učiteljstvo, kakor sedaj čujemo, že precej sito.

— **Kakšen namen ima katoliški shod v Ljubljani.** Koroški katoliški Slovenci zatrjujejo v „Miru“, da je to pravzaprav političen shod, ki pa je olet v katoliško-verski plašč. To je resnica. Kat. shod v Ljubljani ima namen utrditi politično stranko ljudskih sleparjev, pripraviti se za prihodnje državnozbornske volitve in izmolztiljudstvu precej denarja. Ako bi se šlo pri tem shodu za versko stran Slovencev, bi bile na dnevnem redu samo verske točke, tako pa je ves program le političnim obravnavam odmenjen. Kranjski ljudski sleparji so vzeli vero sedaj kar na debelo v zakup, zato jih verska stran tako malo vleče, ker nimajo nobene konkurence. Zato pa se hočejo na vsak način polastiti vsega javnega življenja in javnih oblasti. Ako se jim to posreči, potem vsem stanovam gorje! V Ljubljano bodo prišli na katoliški shod cvetovi najnevednejših nevednežev, ljudje, ki nimajo nobene lastnega razsodka. Prignali jih bodo njihovi dušni pastirji, kakor priženo v jeseni Hrvatji svoje buše na se-menj. O pomenu shoda vedo tisti telički ravno toliko, kakor o moderni astronomiji. To so ljudje, sicer lahko pošteni, (saj je teliček v hlevu tudi pošten) a nevedni do nevrjetnosti. Njihovo obzorje je od domače hiše do farne cerkve. Vsak najnavadnejši a neznan pojav jim je čudež, nedelj-ska pridiga duševnega pastirja vse znanje. To nevedno maso skupaj pri-gnati in demonstrirati z njo, je tudi eden glavnih namenov klerikalcev. In ta zbor bode sklepal o šoli, o politiki in drugih vedah! To je presmešno. Edino sposobni so ti backi, da bi prišli z banderji v Ljubljano in v

sprevodu šli skupno na božjo pot k Sv. Katarini prosit jo za um in pravo pamet. Za vse drugo so zares prenemumni. Kar bode kaj boljših ljudi, bodo šli radi kšefta v Ljubljano. In po shodu bode „Slovenec“ z velikim pompom pisal o „sijajnem shodu“, ki pa ne bode nič drugega, kakor kimanje backov, kar bodo rekli voditelji — sleparji. Naši somišljeniki naj pouče tiste, ki pomotoma mislijo iti v Ljubljano, naj ne grede med teličke, da se jim ne bodo Ljubljančani smejali.

— **Zagreb in slovenski akademičarji.** Pišejo nam: O tem vprašanju se je vendar enkrat v naših glasilih začela javna beseda. Istrsko-hrvatski sveučiliščnik jo je sprožil v poljski „Naši Slogi“ z dne 9. avgusta in odgovoril mu je „Slov. Narod“ dne 11. avgusta. Žal, da ozadje besed ni bilo jasno. Istrski „svršeni pravnik“ je zagrešil pomoto, kakor da tudi za Slovence veljajo izpiti na zagrebškem sveučilišču. „Slov. Narod“ je, razpravljaje o tej stvari, vzel v poštev tudi politične momente reši, da se je slovensko-hrvatsko razmerje ohladilo vsled postopanja hrvatskih poslancev od l. 1901. naprej. Dijaštvo se kot tako ni še nikjer izjavilo, ne o tej zadevi, pa tudi ne o vprašanju slovensko-hrvatskem. Naj pa že bode postopanje hrvatskih poslancev kakršnokoli, naj že ima značaj sovražnosti proti narodnonapredni stranki, skrbimo vzlic temu s svoje strani zato, da se ohrani oziroma obnovi in zopet poživljuje hrvatskoslovensko razmerje. Postavimo se na stališče: politični dogodki naj ne vplivajo na splošne kulturne težnje, kajti te vežejo narod z narodom in naj bodo vzvišene nad političnimi konstelacijami. No pa, kakor rečeno, ugodno je, da se je vprašanje o zagrebškem sveučilišču in Slovincih začelo razpravljati. Sedaj sta si „Naša Sloga“ in „Slov. Narod“ edina v tem, da naj bi tudi Slovincem bila dana možnost, studirati v Zagrebu, vsaj deloma, in naj bi Slovenci zares tudi hodili študirat tja. Taka dovolitev bi seveda ne izpremenila zahteve po sveučilišču v Ljubljani; ako bi se kdaj otvorilo v Ljubljani vseučilišče, bi imelo v zagrebškem le zdravega tekmovalca, a brez tekmovanja ni velikih uspehov. Slovenci in Hrvati bi imeli od tega veliko korist; vrline in sile bi se izmenjavale; naši akademičarji bi v Zagrebu spoznali hrvatsko kulturo in zanimanje za hrvatski svet nosili v svojo domovino, a tudi Hrvate opozarjali na naše pridobitve, na naš literarni in politični razvoj, na nas kot predstražo Hrvatske, ki ji je treba posvečevati vso pažnjo. Po pravici je „Slov. Narod“ za nekaj minimum postavil zahtevo, da bi se slovenskim dijakom vsaj v šteli semestri, prebiti na zagrebškem sveučilišču. Delujmo, da se to doseže, saj bo velike koristi za slovensko-hrvatsko skupnost.

— **Pogrebne bratovščine in cerkvene pristojbine.** Po veljavnih zakonih smejo duhovniki pobirati za svoja duhovska opravila samo tiste pristojbine, ki jih je odobrila vlada. Toda duhovščina se za te zakone in predpise čisto nič ne meni. V občeh prezira vse zakone, najbolj pa ta zakon o pristojbinah. To se je pokazalo pred kratkim, ko je duhovščina dvema pogreb-nima bratovščinama v Ljubljani svojevoljno zvišala pristojbine za pogrebe. Marijina bratovščina in bratovščina Sv. Jožefa sta z vso ponižnostjo rekli, da brez vladnega dovoljenja duhovščina ne sme zvišati pristojbin in da naj torej veljajo stari tarifi, dokler vlada drugače ne odloči. A kaj se je zgodilo? Duhovščina je rekla „vlada nima nič govorniti“ in je kar na kratko začela pobirati nove pristojbine. Rečeni bratovščini sta vsled tega v veliki zadregi. Po pravilih morajo biti pri pogrebnih trije duhovniki. Bratovščini tudi plačujeta veljavno takse za tri duhovniki, a dobivata za to takso le enega duhovnika. Bratovščini respektirata postavljena in sta zato kaznovani. Zadržega pa je vsled tega posebno ve-

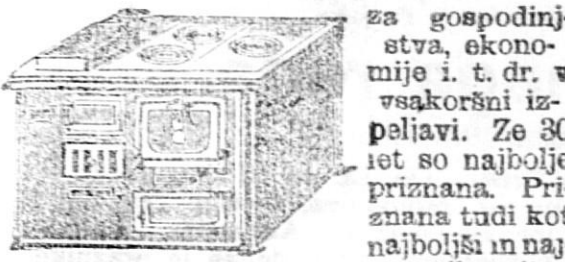
Hiša

Spod. Šiški št. 214, sposobna posebno za miroljubne stranke, ker stoji brezprašnem in lepo zasajenem vrtu, je napredaj. 2874-3
Več se izve pri lastniku istotam.

Iščem ključavničarskega pomočnika (za stavbno stroko). Nastopi se lahko takoj. 2928-2
Plača po dogovoru.

Josip Govedič
ključavničar na Vranskem.

Triumph-štedilna ognjišča



za gospodinjstva, ekonomske i. t. dr. v vsakršni izpeljavi. Ze 30 let so najbolj priznana. Priznana tudi kot najboljša in najprej izdelek. Največja prihranitev goriva. Specijalitet: Štedilna ognjišča za hotele, gostilne, restavracije, kavarni i. dr. Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog franco proti doposlani namki. 1435 18

Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje & Trzin.

Restavracija „Narod. dom“
v Ljubljani.

Vsak dan sveže 2054 32

plzensko in termalno pivo

združenih pivovaren Žalec in Laški trg. Priznana dobra vina in okusna domača kuhinja.

Lep senčnat lipov vrt.

Za množični obisk se priporoča restavracija.

Znamenita moderno urejena tvornica

G. Skrbič
v Zagrebu, Ilica št. 40

priloga svoje na glas solidne in cene



žaluzije

lesene in platnene rolete, lesene in železne kapice

za okna kakor tudi za trgovine itd.

Cenovnik zastoj in poštnine prosto. 21

Priradni

na pomladni razstavi na Dunaji z voliko zlato svetinjo in v Londonu v l. 1906 s častno diplomom, križcem in zlato svetinjo odlikovan-

brinovec in slivovec
kakor tudi druga prirodna domača žganja se dobivajo pri

F. Pustotniku v Ljubljani
na Sv. Petra cesti št. 31.
Večja naročila se razpošiljajo iz lastne žganjarne v Blagovici, pošta Lukovica. — Na zahtevanje se cenovnik in vzorce pošilja franco. 2526 10

Svoji k svojim!
Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba na edino hrvatsko zavarovalno zdruogo

„CROATIA“
pod pokroviteljstvom kraljev. glavnega mesta ZAGREBA.

Ista zavaruje na štajerskem, Kranjskem in Koroškem vse premičnine, živino in pridelke proti ognju po najnižjih cenah. 2009 12

Vsa pojasnila daje:
Podružnica „CROATIA“ v Trstu.
Zastopniki se iščejo po vseh večjih krajih štajerske in Koroške.

Za Kranjsko sprejema vsa zavarovanja in išče potnikov in posredovalcev pod ugodnimi pogoji.
Zastopstvo „CROATIA“ v Ljubljani
Cesta na juž. železnico št. 26.



Zapomni si, prinesiti mi moraš samo „Ottoman“
cigaretne papir ali stročnice, in naj te ne motijo
slične ponaredbe slabe kakovosti! III 3570-6



Lepi lokali

prilagodni za vsako trgovino ali za pisarne se dajo takoj v najem.
Odda se tudi

hlev za dva konja.

Naslov pove upravništvo „Slov. Naroda“.
2845 6

Sprejmejo se zanesljivi zastopniki

v vseh krajih, ki morejo zavarovati življenje, ljudstvo in dote otrokom pri nizavavst. deželni zavarovalnici za življenje in rente, ustanovljeni od vis. dež. zbora nizavavstrijskega, na Dunaju I., Löwelstrasse 16.

Posebno sposobni se lahko nastavijo kot potovalni uradniki ali glavni zastopniki.

Pisma naj se pošiljajo vodstvu zavarovalnice. 2902 2

Pozor!

„Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ opozarja, da je od 1. julija t. l. usprej edina založnica kavinskih izdelkov v korist naše družbe le tvrdka

Ivan Perdan v Ljubljani.

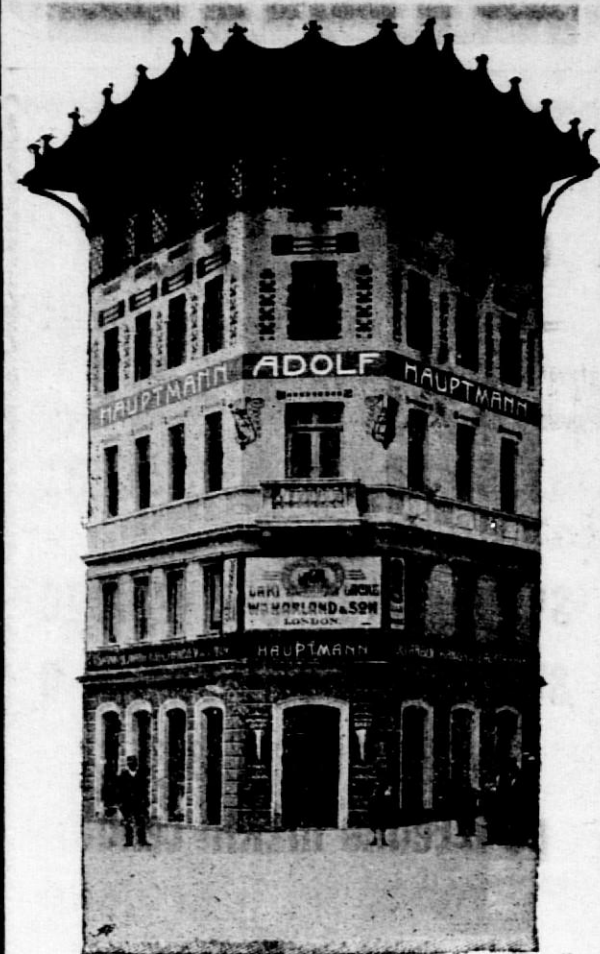
Tvrdka Perdan je po naši družbi postala znana vesoljnemu Sloventstvu. Postala je pa obenem tudi naša dobrotnica. Tudi to dobro ve naš narod.

Perdanova kava je najboljša in konkurira z vsemi drugimi izdelki te vrste. Zunanja oprema te nove „družbine kave“ je umetniška in obenem poučna. Na nje ovitkih vidite naša družbina šolska poslopja v Trstu, v Velikoven, na Muti in na Savi. Slovenke, kupujte odslej samo to novo družbino kavo! 2718-4

Vodstvo družbe „sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

Fine kravate, moderce, modno blago, nakitno blago, potrebščine za šivanje.	33
Konfekcija, tudi po meri.	33
M. Kristolc	33
Starl trg št. 28.	33
Zanesljivo nizke cene.	33
Krasne bluze, krila, otroške obleke, predpasnike, perilo, krstne oprave.	33

Prodaja na drobno in debelo.



Mariljin trg št. 1.

Ilustrovani ceniki zastoj in franco.
Največja zaloga najfinjših barv

za umetnike od dr. Schönfelda & Co.
Fine oljate barve za študije, akvarelne barve, trde in tekoče, temperne barve v tubah, pastelne barve. Raznobarvna kreda. Zlate in raznobarne bronce. Pristno in kovinsko zlato, srebro in aluminij v listih. Štampiljske barve. Ogije za risanje. Raznobarvne tinte in tuši. Slikarsko platno in papir. Paleta, škati, je za študije. Čopiči za umetnike, slikarje in pleskarje.

Najnovejši

slikarski vzorci in papir za vzorce po najnižji ceni, najnovejše in moderne suhe, kemične, prstene in rudniške barve.

Aparati, barve in predloge za žgalno slikanje.

Velika izbira

lesenih izdelkov za žgalno slikanje.

Priznana najboljša in najizdatnejša oljate barve

za pleskarje, stavbne in pohištvene mizarje in hišne posestnike itd. priporoča 1277-20

Adolf Hauptmann

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, lirnčev, lakov in steklarskega kleja.

Prodaja najboljšega mizararskega lima

po najnižji ceni,

karbolineja samo boljše vrste,

gipsa

alabastra in stukturnega za podobarje in zidarje.

Ustanovljeno 1832.

Zahtevajte cenike!

Izurjena prodajalka

za manufakturno trgovino želi sedanjo službo premeniti. Sprejme službo tudi na deželi v kakem trgu.

Ponudbe naj se pošiljajo na Fr. Čuk v Zagorju ob Savi. 2798 3

Trgovski pomočnik

špecerijske stroke in

učenec

se sprejmeta pri A. Sušniku na Zaloški cesti št. 21. 2854-4

Istotam se proda tudi dobro ohranjena oprava za špecerijsko trgovino.

Od leta 1868. se

Bergerjevo medicinsko kotranovo milo

ki ga pripravljajo odlični zdravniki, skoro v vseh evropskih državah s odličnim uspehom uporabljajo prot vsake vrste izpuščajem

proti pruhom, ki nastanejo na nosu, osebni, potuju nog, luskam na glavi in v bradi. Bergerjevo kotranovo milo ima v sebi 40 odstotkov lesnega kotrana in se razlikuje bistveno od vseh drugih kotranovih mil, ki se nahajajo v trgovini.

Pri polnih boleznih rabite jako uspešno Bergerjevo kotranovo žvepleno milo. Kot blaže kotranovo milo za odpravljanje vse nesnage s polti,

proti spuščanjem na polti in glavi pri otrocih, kakor tudi kot nenadikrijivo kosmetično milo za umivanje in kopanje za vsakdanjo rabo služi

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo, v katerem je 25 odst. glicerina in ki je parfumirano. Kot odlično sredstvo za glavo se rabi dalje z izvrstnim uspehom

Bergerjevo barakosovo milo in sicer proti ogreem, ogorenju, pegam, mozoljem in drugim neprilicam kože.

Ozna komadu vsake vrste s navodilom o uporabi 70 v.

Zahtevajte po lekarnah in sadnih trgovinah izključno Bergerjevo kotranovo milo in pazite na poleg stoječo varstveno znamko in na polegstoječo firmo podpis G. Hell & Co. na vsaki etiketi. Odlikovan s častno diplomom na Dunaju 1888 in s zlato svetinjo na svetovni razstavi v Parizu 1900.

Vsa druga medic. in higien. mila znamke Berger so nasteta v navodilu, ki se priloži vsakemu milu.

Naprodaj v vseh lekarnah in sadnih trgovinah. Na debelo: G. Hell & Comp., Dunaj, I., Biberstrasse 8.

V Ljubljani se dobiva v lekarnah: Milan Leustek, M. Mardetschliker, J. Mayr, G. Ploccol, U. pl. Trnkoczy in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem 968-23

Najcenejše

se kupi

perilo, vence in kravate, šopke, moderce, za neveste itd. itd.

pri tvrdki

J. KEBER

v Ljubljani na Starem trgu št. 9

in na Sv. Petra cesti št. 31.

Seno in slama

vse v balah, se cenno prodaja na skladišču, Martinova cesta št. 10. 974 23

Prodajalna

za špecerijo se odda v najem za novembrov termin v Spod. Šiški št. 2, poleg cerkve. 2811 7

Natančna pojasnila se dobe istotam.

Posestvo

v mariborskem okraju (slovenski kraj), 20 minut oddaljeno od železniške postaje, ki obsega okoli 40 oral, vse v enem kosu, sadne in vinogradne nasade, dobre njive in travnike, gosposko hišo, popolnoma opravljeno s pohištvo, s lepim parkom in velikim novim gosposkim poslopjem se cenno prodaja za živino, poljedelskim orodjem, kletarsko opravo itd. vred. 2882 2

Pojasnila daje B. Piussi v Köllachu na Štajerskem.

Kupčevalcev

z jajci in s perutnino za večje in manjše dobave išče

Josip Grisi
v Trstu. 2842 6

Nepremočljivi dežni plašči

iz orig. angl. dvojnega blaga iz ovčje volne z gumijevo vlogo in pa 2887-3

gumijevi plašči vsake vrste za gospode, dame in otroke.

Vzorci, cene in navodilo za mero z obratno pošto

PAGET & Co.
Dunaj, I., Riemergasse 13.

Posestvo naprodaj.

Zaradi preselitve se po ugodnih pogojih proda v bližini Jubilejskega mostu troje hiš, med njimi ena z dobro uvedeno gostilno, z velikim skladiščem takoj zraven, s pravnim dovoljenjem, velikim dvoriščem, prostornim vvozom na dvorišče itd. itd., na željo tudi 2 zraven spadajoči njivi prav blizu mesta. Posestvo in zemljišče se proda tudi ločeno.

Samo pismena vprašanja odpošilja uprav. „Slov. Naroda“.
2935-2

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU. Kupuje in prodaja vse vrste rent, sestavnih pisem, prioritat, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—. Rezervni zaklad K 200.000.—. Zavaruje vrednostne papirje in vnovčaje spalne kupone. Vinkuljuje in devinkuljuje. Zahopt in inkasne menice.

Podružnica v SPLJETU. Demarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga. 3-94 Promet s čeki in nakaznicami.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 163. v Ljubljani priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah. Zaloga v Spodnji Siški. — Telefon šte. 187.

Obvestilo.

Razpis učnih mest na mestni realki v Idriji z dne 27. junija t. l. št. 1056 se v smislu sklepa občinskega odbora v Idriji z dne 16. t. m. popravlja v toliko, da je vlagati prošnje za katero razpisanih mest do 23. vel. srpana 1906 pri realnem ravnateljstvu v Idriji.

Županstvo v Idriji
dne 17. vel. srpana 1906.



Julija Štor

v Prešernovih ulicah št. 5
Največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna
17 in 1865
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.

Marija Drenik

Ljubljana, hiša Matice Slovenske

2968-1 priporoča
sokolskim društvom
obleko za telovadbo in druge sokolske
* * * potrebščine * * *

NAZNANILO.

Podpisana vljudno naznanjam slav. občinstvu, da sem zopet prevzela
restavracijo „Pri panju“

na Bledu

ter jo bom vodila pod najboljšo oskrbo in imam na razpolago tudi sobe za prenočevanje tujcev. Skrbljivo bo vedno z okusna gorka in mrzla jedila ter za izvrstno vinsko kapljico.

Za mnogobrojni obisk se priporoča

Ana Vrtnšek, gostilničarka.



„The Gresham“

zavarovalna družba za življenje v Londonu.

pod nadzorstvom c. kr. avstrijske in angleške vlade.
C. kr. avstrijska vlada je v varnost avstrijskih zavarovancev priznala
K 33,743.421-70.

- Izvod iz poročila glavne skupščine dne 17. maja 1906 v Londonu.
- 1. Splošni prejemki za l. 1905 K 32,677.380-
 - 2. Splošna aktiva dne 31. dec. 1905 „ 223,817.069-
 - 3. Izplačane police „ 515,093.054-
 - 4. Splošni presežek dne 31. dec. 1905 „ 7,223,290-

Poraba presežka:

- Dobiček zavarovancem K 5,295.843-
- Dividende in obresti „ 726.575-
- Nadaljna rezerva za eventualno znižanje obrestne mere „ 1,200.872-
- „ K 7,223.290-

Novi tarifi z zgodnjimi kombinacijami (zavarovanje življenja pokojnine in otrok) oddaja zastoj in poštine prosto.

Generalno zastopstvo v Ljubljani, na Franc Jožetovi cesti št. 17 pri
GVIDONU ZESCHKO.

Osebe, ki se hočejo poslužiti svojih dobrih zvez in ki so sposobne za nabiranje zavarovanj v mestu in na kmetih, se takoj nastavijo s stalno plačo in provizijo.

Išče se
bukov gozd

v vrednosti od 500.000 K naprej.

Grajsčine v najem se oddajo v goriški okolici:

- I. 5 minut od Gorice oddaljena.
- II. 30 minut od Trsta na novi železnici.
- III. Proda se grajsčina pri Gorici.

Vse 3 v lepem kraju, najboljšem stanju.

Ponudbe naj se pošiljajo gospodu

2676-1

Giovanni de Pelka

v Chlopris, Primorsko.

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Nesamita naročilom se
pošilja s povzetkom

J. KEBER
v Ljubljani
na Starem trgu št. 9
in
na Sv. Petra cesti št. 31
priporoča
svojo tovarniško zalogo
suknenega, platnenega in
perilnega blaga
po izredno nizkih cenah.
Potrebščine za krojače
in šivilje.

G. ČADEŽ
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manufakturne trgovine
priporoča 34
klobuke
slamnike
čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd.
Blago imam solidno, cene zmerno.
Postrežem točno.

Jos. Eberle
urar
trgovec z zlatino
in srebrnino
na Mestnem trgu št. 13
filijalka:
na Mestnem trgu št. 17
priporoča svojo veliko zalogo preestij-
skih ur iz prvih tovarn, bndilik,
stenskih, salonskih in ur na
mihalo, briljantov, zlatnine
in srebrnine. Namizna oprava
iz kitajskega srebra.
Lastna delavnica za popra-
vila in vsa nova dela.

Jv. Seunig
trgovec z usnjem
na drobno in debelo
v Ljubljani, Stari trg št. 7
priporoča
olje zoper prah
dosedaj najboljšo, pristo bencina,
smole, petroleja ter kislin
brez konkurence, brez vsacega duha
po najnižjih cenah:
1 kg. 80 h, več à 70 h, pri
nakupu večje množine še ceneje.
Novo! Patentirano Novo!
nepremočljivo mazilo
za pebrnenje rujavih
čevljev, usnja itd.

Ako iščete kupca ali

hipotekarno posojilo na zemljišče ali obrt vsake vrste ali na tvornice, hiše, vile, stavbišča, penzionate, graščine, mline, opekarne, hotele, gostilne, kmetске domačije itd., se zaupno obrnite na staroznano podjetje

Mednarodni kupčijski kurir

(Internationaler Geschäfts-Curier)

centrala na Dunaju V/2

podružnice v Lincu, Gradcu, Celovcu, Trstu, Buda-Pešti, Brnu, Salzburgu, Črnovcih in Pragi.

Prve vrste strokovnjaško strogo pošteno podjetje, hiter uspeh vseskozi gotov.

Če bi vam agajal brezplačni obisk zaradi natančnejše domovitve in ogledanja, se izvolite pisмено obrniti na ravnatelja **FLORIJANA PANAGL**, ki stanuje v grand hotelu „UNION“ soba št. 36 in bo v nedeljo od 8.-12. dopoldne moč Ni agent! govoriti z njim. Nič procentov!

Obs. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. junija 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga na Trbiž. Ob 12. uri 52 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Bejak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno čez Selzetal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 5. uri 85 m zjutraj osebni vlak v Trbiž od 3. junija do 9. septembra ob nedeljah in praznikih. — Ob 7. uri 10 m zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Bejak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj čez Selzetal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 40 m dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Benetke, Milan, Florence, Rim, Bejak, Celovec, Ljubno, Selzetal, Solnograd, Inomost, Bregenc, Zeneva, Pariz, Dunaj — Ob 4. uri popoldne osebni vlak v Trbiž, Bejak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevica, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 9. uri 56 m ponoči osebni vlak v Trbiž, Bejak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (direktni voz I. in II. razr.). — Praga v Novo mesto in Kočevje. Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni vlak v Novo mesto, Stražo-Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer osebni vlaki v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 07 m zjutraj osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo (direktni voz I. in II. razr.), Inomost, Solnograd, Franzensfeste, Linc, Steyr, Ljubno, Celovec, Bejak, Ob 7. uri 09 m zjutraj osebni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 13 m dopoldne osebni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejevica, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Bad Gastein, Ljubno, Celovec, Smohor, Pontabel. — Ob 4. uri 30 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzetal, Bejaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla, Benetke, Milana, Florence, Rima. — Ob 8. uri 46 m zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Bejaka, Celovca, Pontabla, čez Selzetal, od Solnograda in Inomosta, čez Klein-Reifling iz Steyra, Lince, Budejevica, Plzina, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prage, Lipskega. — Ob 16. uri 37 m ponoči osebni vlak s Trbiža od 3. junija do 9. septembra samo ob nedeljah in praznikih. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Ob 8. uri 44 m zjutraj osebni vlak iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Gornja in Ljubljana drž. kol. v Kamniku. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m pop. ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 min. zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 9. uri 55 m zvečer. Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani

OKLIC.

Z dovoljenjem c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 10. avgusta 1906 oprav. šte. Nc. I. 158/6/1 se vrši

prostovoljna sodna dražba posestva

gospoda **Franceta Klinar**, in sicer zemljišča vlož. šte. 38 kat. obč. Št. Peterško predmestje, II. del obstoječega iz parcel šte. 35/4 (hiša št. 15 na Zaloški cesti v Ljubljani z gospodarskim poslopjem), šte. 35/5, 35/6, 36/7 vrt z k navedenemu zemljišču pripadajočo pritlikino vred

dne 27. avgusta 1906 ob 9. uri dopoldne

na licu mesta, Zaloška cesta št. 15 v Ljubljani.

Vzkljena cena znaša 37.000 K, pod to ceno se zemljišče ne odda. Podnudniki imajo pred dražbo v roki sodnega komisarja založiti 3700 K varščine. Zdržitelj je takoj po domiku vezan, dočim si prodajalec pridrži pravico tekom osmih dni po domiku dražbe ali odobriti ali odkloniti. Dražba se vrši vsled prostovoljnega predloga lastnika, tedaj so tabularnim opravičencem njihove vknjižene pravice ne oziraje se na najvišji ponudek prihranjene.

Natančnejši dražbeni pogoji, kakor tudi zemljejknjižni izvleček in posestni listi so veak dan med uradnimi urami na vpogled pri podpisanim.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1906.

2969-1

Dr. Karl Schmidinger l. r.
c. kr. notar kot sodni komisar.

L. Schwentner

knjigotržec

v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani v izključno razprodajo Jurčičeve brane spise, potem letnike in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one knjige, katere so izšle v aložbi „Narodne Tiskarne“. — Te knjige so:

- Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I. do XI, broširan à 60 kr., elegantno vezan à 1 gld.
- Posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ po 40 kr.
- Zbirka zakonov. I. Kazenski zakonik, vezan à 3 gld.
- Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red, vezan à 2 gld. 80 kr.
- Zarnikovi zbrani spisi. I. zvezek, broširan à 50 kr.
- Dr. Nevesekdo: „4000“, Povest, broš. à 50 kr.
- A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš. à 20 kr.
- Turgenjev: Otol in sinovi. Roman, broširan à 50 kr.
- štiri novele, broš. à 20 kr.
- Beneš-Třebizsky: Blodne duše. Roman, broširan à 70 kr.
- Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan à 50 kr.
- Stat nominis umbra: Casnikarstvo in naši časniki, broširano à 40 kr.
- Jelinek: Ukrajinske dume, Povest, broširana à 15 kr.
- Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
- Razne pripovedke, broširane à 40 kr.
- Dve povesti, broš. à 25 kr.
- Theuriot: Undina. Povest, broš. à 20 kr.
- A. Trstenjak: Slovensko gledališče, broširan izvod à 1 gld.
- Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
- Gregorčičevim kritikom, broš. à 30 kr.
- Avstrijski patrijot: „Parteiwesen der Slaven“, broširan à 50 kr.

Po znižani cenil priporočam: Fran Kocbek, Pregovori, prilike in rekl. Prej 50 kr., sodaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na vse domače in tuje časnike ter knjige.

Mnihovgraška zaloga črevljev

Henrik Kenda v Ljubljani

1149-11

prodaja nedvomno najboljša, najbolj solidna in najbolj zanesljiva obuvala vseh vrst in oblik za gospode, dame in otroke po jako skromnih cenah.

TSCHINKEL na zet

priporoča vsem častitim gospodinjam svoje izvrstne nove izdelke, kakor **kompote, marmelade, kandirano sadje** in posebno po najnovejšem načinu izdelovano **2815 7**

cikorijno moko v lesenih zabojčkih.

Če poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe. Berite plakate.

Okoli 150.000 konjskih sil Imamo v napravah sesalnega plina

našega sistema v prometu. Zelo majhna poraba goriva. **Najcenejši obrat**

Langen & Wolf tovarna za motorje

na Dunaju, X., Laxenburgerstrasse 53.

Vseobičajne velikosti do 100HP so vedno v delu in se dobivajo 2835-52 v primernem roku.

Revmatičnim

in na prolinu trpečim rada brezplačno pismeno naznanim, kako sem muke polnega, trdovratnega trpljenja v kratkem času ozdravela popolnoma. 2266-5

Brigitta Stich, hišnega posestnika žena v Monakovem, Linprunstr. 13.

Lovske puške

vseh sistemov, priznane izdelke prve vrste z največjim strelnim učinkom

2294-10

Peter Wernig o. kr. dvorni dobavitelj orožja v Borovljah na Koroškem. Ceniki zastoj in poštne prosto.

Gostilna „Savica“

poleg Boh. jezera (3 min. hoda) ob cesti Blistrca-Sv. Janez. Preočišča, dobra kuhinja, dobre pijače, zmerne cene. **Krasen razgled „Skalnato brdo“ na Boh. jezero in gornjo dolino (3 minute hoda od gostilne).**

Za mnogobrojni obisk se priporoča

2956-2 **A. Pavšek.**

Zanimivo naznanilo za lovce.

Od 15. oktobra t. l. naprej sprejema in kupuje podpisane vsako iz katerega koli kraja Avstrije in Ogrske franco in brez stroškov od oddajne postaje poslano množino **zajcev, jerebic in fazanov**

po naslednjih cenah: **Zajce po 2 kroni, jerebice po 1 krono, fazane po 2 kroni.** Plačilo per cassa. Zaradi natančnejših pojasnil se je obrniti do podpisanca. **Josip Rossi**, trgovec v Zagorju ob Savi.

2857-5

Naznanilo sl. občinstvu.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da nisem plačnik za kake brez mojega dovoljenja sprejete obveznosti in da ima v vsaki zadevi veljavnost samo moj lastnoročni podpis.

Adolf Hauptmann v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. 2925-3

Nova trgovina s suknenim, platnenim in manufakturnim blagom

JOS. PETKOSIČ

33 Ljubljana Stari trg št. 4. Vzorce na zahtevanje!

Naznanilo.

Gösska pivovarniška delniška družba (prej Maks Kober) v Gössu pri Ljubnu (Leoben)

se usoja cenj. odjemalcem in p. n. občinstvu vljudno javljati, da se je z zalogo iz Ljubljane (pivarna na Sv. Petra cesti) **preselila v prostore nove zaloge v Spodnjo siško poleg c. kr. državne železnice,** kjer se bo vsekdar prodajalo znano gössko marčno pivo v sodcih in steklenicah. 2955-2

Naročila naj se naslavljajo na zalogo gösskega piva v Spodnji Šiški pri Ljubljani. **Telefon št. 243.**

Pozor!!

Usojam se slavno p. n. mestno kakor tudi zunanje občinstvo opozarjati, da moja **restavracija pri „Zajcu“** ni več na Rimski cesti, temveč **v Sodnijskih ulicah št. 6** (nasproti justične palače in v bližini juž. kolodvora)

Tu mi je odslej posebno mogoče ustrezati vsem cenj. gostom z najboljšo postrežbo, kakor s samo priznano pristnimi vini iz najzlahotnejših vinskih pokrajin ob bogati izbiri, izbornim, vedno svežim najbolj priljubljenim steinfeldskim marčnim pivom ter z raznimi gorkimi in mrzlimi jedili ob vsakem času in po najnižjih cenah.

Cenj. gostom ustrezam tudi z medicinalnimi, desertnimi in drugimi stekleničnimi vini, kakor z mnogimi likerji in izbornimi žganimi in osvežujočimi pijačami, s kavo, čajem itd.

Postrezal bom vedno cenj. odjemalcem z vsem navedenim tudi čez ulico!

za mnogobrojni obisk, odjemanje in naročila vljudno prosim z odličnim spoštovanjem **Augustin Zajec, restavrater.**

2239 9

Klobuke slamnike cilindre in cepice v najnovejših faconah in v velikih izberah

33 **Ivan Soklič** priporoča

Založnik c. kr. avstrijskih državnih uradnikov Pod franco št. 2. Postaja elek. železnice.

O. Bernatovič

prodaja od 18. avgusta do 15. septembra zaradi pomanjkanja prostora po globoko znižanih cenah dokler traja zaloga:

2960-1	300	300
damskih in dekljskih vrhnih jop po gl. 1-50, 2-00, 2-50, 3- do 5-.		moških, deških, suknenih in kamgarnastih oblek po gl. 3-., 4-., 5-., 6- do 8-.
	100	250
damskih in dekljskih ranglanov v vseh barvah po gl. 2-50, 3-., 4-., 5- do 6-.		otroških suknenih in pralnih oblek po gl. 1- do 2-.
Moški in deški volnati klobuki od 50 kr. naprej.		Površniki, ulsterji, pelerine in haveloki po zelo znižanih cenah.

Angleško skladišče oblek v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5.

F. P. Vidic & Komp. Ljubljana, opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino 1708-30

zarezane strešne opeke, „Koroški model“

(Strangfalzziegel).

Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani. Te vrste strešniki so patentovani v vseh kulturnih državah. Lastniki patentov: F. P. Vidic & Komp. in Jos. Marzola. Najilčnejše, najcenejše in najprilprostejše strešno kritje. Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno. Sprejmejo se zastopniki. Takojsna in najzaneslivejša postrežba. Sprejmejo se zastopniki.

Najcenejša in največja
domača
eksportna tvrdka!

H. SUTTNER

Razpošiljanje
švicarskih ur
na vse kraje sveta!

v Ljubljani, na Mestnem trgu, nasproti rotovža
prej v Kranju.



Naznanilo preselitve.

Podpisanec vljudno naznanjam, da sem se preselil iz Kranja

v Ljubljano, na Mestni trg, nasproti rotovža
in otvoril veliko, nanovo urejeno
prodajalnico

z največjo zalogo ur, zlatine, srebrnine in briljantnega blaga. Torej je priložnost cenjenim odjemalcem, da si osebno lahko izberejo blago, istotako vabim vsakogar, da si ogleda mojo prodajalno, v kateri se nahaja ne samo blago, ki je navedeno v cenovniku, ampak ogromna izbira vseh različnih, modernih ur, kakor: žepnih, salonskih in stenskih ter budilk, briljantov, zlatine in srebrnine po konkurenčnih cenah. Ker vse blago nakupujem za gotov denar in tudi prodajam blago za gotov denar — ker na obroke nič ne prodajam — zato mi je posebno še vsled ogromnega prometa — blago pošiljam namreč na vse kraje sveta — mogoče, prodajati pristno in fino blago po znanih nizkih cenah.

Zahvaljujem se cenjenim odjemalcem za dosedanje zaupanje in jih prosim, naj blagovolijo tudi zanaprej ohraniti moji trgovini svojo naklonjenost.

Z velespoštovanjem

H. SUTTNER.

Opomba: Prosim, naj se odslej pošiljajo vsa naročila in dopisi na naslov: H. Suttner v Ljubljani, Mestni trg.

Cenovniki zastonj in poštnine prosto.

Cenovniki zastonj in poštnine prosto.